

لـ ناوی کار پـ پـر و بـر و فلسفـ فـکـی . کاروان عومـر کا کـسور

پـشـکی:

لـ بـر هـمـکانی پـشـوومدا چـند جار ئامازم بـ فلسفـ فـی (کار پـ پـر) کردوو. بـ نموونـ لـ و گفتوگـ یـ (گـران عـ بدولـا) بـ بـری (دـنگـکان) لـ بـری (کار مارکس) و لـ گـیدا کردوو، گوتمـ: { (کار پـ پـر) ئایدیـ لـ جیاکانی به دوژمنی کـمـه گـی کـراوه زانیون، بهوهی ئهوان هـه گـری حـقیقه تی هـهان و ئه حـقیقه ته هـهایهش به زـر و له گـای زه بروزه نـگه وه به سـر کـمـه گـی کـاندا دهسه پـنن، وهک له کـتـبی (کـمـه گـی کـراوه و دوژمنانی) دا ده بـینن. (پـ پـر) هـخنـی توند له فلسفه فـی مـژوو گـه رایـی ده گـرت، که بـ شـو و یـه کی کـ نـکـری تی مه به سـتی فلسفه فـی (پلاتن)، (هـیگـ) و (مارکس) هـ. واتـه ئه فلسفه فـانـی وـا له مـژوو دهـوانن، که هـوتـکی کـ و استـه و له ژـر زه بـری حـتمیه تـایـ، بهـو مانایه ی هـر ده بـت به پـی ئه پـشـبـینییه ی ئهوان بـچـته پـشـه وه. له کـتـبی (هـزاریه مـژوو گـه رایـی) دا ئه پـشـبـینیانـه به خـورافـه ده زانـت و پـی وایـه ناکـرت نه له سـر ئاستی عـقـ و نه له سـر ئاستی زانستـا پـشـبـینی چـنیه تی هـوتی مـژوو بـکـرت، بهـو پـیه ی مـژوو مـر قـیه تی له لایـهک پـوه ندیـی به خـرایـی گـه شه کردنی مه عـریفـه وه هـیه و له لایـه کی دیکـه ش مه حـا هـ نه له گـای زانست و نه له گـای عـقـه وه پـشـبـینی ئه وه بـکـرت، که مه عـریفـی زانستـی مـر قـ له ئایـنده دا چـن گـه شه ده کات. لـ شو نـکی دیکـی هـمان گـتوگـ دا ئامازم بـ و دـکـم، کـ {ئـمه نه مانده توانی هـخنـی هـخنـه گـری کی وه کو (کار پـ پـر) به هـند هـه بـگـرین و ناومان لـ ده نا هـخنـه گـری بـرجـوازی}.

مـ بـست لـ و ژـگـاری سـردـمی بـ عـسـ، کـ کـمـمـک لـوی یاخی بووین و فلسفـ فـی (مارکس) کـی دـکردینـ و. هـر بـ استی خـم لـ و ژـگـار دا (پـ پـر) م ناسی، کـ دـمویست بزائم ئـ و خـنـگـری (مارکس) چی نووسیـ و چـن تیـریـکانی دا شتوون. لـ گـتوگـ کـاندا بـردـوام ناوی دـهات و هـ و دـدرا بـر پـرچی خـنـکانی بدرـتـ و، بـگـر دـمانگـوت ئـ و کـمـمـگـ کـراوـیـی دـیهـنـتـ بـر چـاو، هـر ئـ و یـتـپـایـانـی، کـ (مارکس) خـی خـنـی توندی لـ گـرتوون. بـ

نمونه ئى و شى و م ل بىر، ك ل گ م ك م ك فخرخوazy دىكى چى پى زانكى مووس ل م م فخرخوazan (student houses) دا ب س ر برد و بشارىم ل و گفتوگى دا كرد، ك ل بارى (ماركس) و و كرا. و ك ه مىش ناوى (پ پ ر) ىش هات. ى ك ل و ها و ىان ل كاتى گفتوگى ك دا ت بىنىي كانى خى ل س ر كاغ ز كدا د نووسىن و، ب و م ب س تى ئ و د م م ن رى د ت، ل بىرى ن چن و و ب چاكى د رىان بى ت. ئىنجا چونك ه ر ل ق ناغى س ر تايي و ب ع ر بى خو ن د بووى، ب و زمان ت مارى د كردن. ئ و ى ت نىشتى مى اد ك ش ت و دىان خو ن ت و. وا ك د ك و ت ل پ ش ئ و و ق س ب كات. د ت: (كار بوو بووز خنى ز رى ل ماركس گرتوو). وات (پ پ ر) ل د ب ت (بوو بووز). ب مان د ر ك و ت ئ و براد ر ى ك م جار ناوى (پ پ ر) د بىست ت، ئ و ىش ب ه .

ل م چ ن د سا ى ا بردودا نووس ر و خنى گر مىللىي كان ب ر د و ام ك م ك چ م كيان ف داون و ناوى ز ر فىل س فيان ه ناون، ب ئ و ى ئاگاييى كى ئ و ت ىان ل بار ىان و ه ب ت، ك خ م ل ى پ ر سىار و و ب و و ى ه ن د كيان بووم ت و. نو ت رىن ب ر ه م م، گوتار ك ل ژ ر ناونىشانى (خنى گرى مىللى و پ ر پ ز رى چ م كى خو ن ر) دا ب ا و كرا و ت و.

ل م ئان دا ها و ىي كم د قى گوتوب ئ كى (ئارام كا كى ف لاج) ى ب ناردووم، ك و ك ئ و ى پ ى اها توو ب زمانى مىللى، ئ و زمانى ئان خنى ل نا و ن د ك م ا ي تىي كاندا پ ى د و ن، چ ن د ش ت كى ل بار ى نووسىن و گوتوو. ناوى ك م ك نووس ر و فىل س فى ه ناون، ك ى ك كيان (پ پ ر). ل ىان پ ر سىو چ ك ت ب ك ب چوونى گ ب و. ناوى ئ و ى ل پا س نووس رى دىك دا ه ناون. ل ر دا پ ر ر گرافى كى و ك خى د نووسىن و:

(ك م گى كرا و و دوژمن كانى- كار پ پ ر ك سا ى 1945 نووسىوتى ل دوو ب شى ك ت ب كى گ و ر دا ك خنى گ ر ن گ ل فىكرى پ ا ت ن و هىگ و ماركس د گر ب پ ك ه نانى سىستم ك ب ك م گ ا و چ ن ئ م بىر گ و ران ش ل نووسىن كانىاندا ك م گى كرا و ىان ك ر دوو ت د ر و، ز ر ش ت ل و ك ت ب و ف ر بووم).

ب ك س ك ك م ك ئاگى ل فىكرى (پ پ ر) ب ت، د زان ت نووس رى ئ م وشان ش ت كى ئ و تى ل و بار ى و ن گوتوو. با ب ئ و پ ر ر گرافى ب گ ىن و، ك م ن ل س ر تى ئ م نووسىن مدا ل و گفتوگى ى خ م و و ر م گ ر ت، ك د سا ل م ب ر ل (د ن گ ك ان) دا ب ا و كرا و ت و و دواترىش ل گ گى گفتوگى ك م ك نووس رى تر ل ش و ى

کتبدا چاپ کراو. ئمم ل و ئاسانتر نیی ه ر کسک ئم چ ند
وش یی ل بار ی (پپر) و چمکی (کممگگی کراو) و دست بکون:
(خندی گنگ ل فیکری پاتن و هیگ و مارکس دگر). چاک،
بم نام دوی ئ و چی دیک ه یی؟ ئا یا ئ و پپرگرافی ب دروستی
داشتوو ت و؟ نووسیوی تی: (ب پکهنانی سیستمک ب کممگا و
چن ئم بیر گوراننش ل نووسیند کانیاندا کممگای کراو یان
کردوو ت د ر و). (پکهنانی سیستمک ب کممگا؟) (پپر)
ئی و ای کردوو؟ ئ و زمانی نووسیند؟ (چن ئم بیر گوراننش ل
نووسیند کانیاندا کممگای کراو یان کردوو ت د ر و)؟ ئ و
دربینی نووسرک، ئاگای ل (پپر) و ئ و فیل س فانی تر بت،
ک ل م گوتوبلژدا ناوی ه ناون؟ گوتووی تی: (ز ر شت ل و کتب و
فر بووم). ئا یا وای؟

ل م نووسیند مدا ت و ر ی یک ب ناساندنی فلس ف ی (پپر) ترخان
دکم و دواتر ب ئم پپرگراف دگمم و، بم نام ئستا پم
خش ئ و بم و، ک ه میش ل ووب ووبوونی فیکری میلیدا
دو و گ دگرم بر. یکم میان، ل ئستی باب ت کدا ه ند
پرسیار د وروژنم. و پویست دکات پنا ب گزی پار دی ب م.
وات گات ب و بیرک ووکشان دکم، ک ه ن. دیار م بست ل
نووسینی نووسر، ن وک نووسر خ ی، ل کات کدا ه ر فیکرک،
ئینجا هیی سرکی حیزب، یان هیی سرکی دسنگ یکی کولتووری،
هیی مانووسی ب ناوبانگ، یان هیی شاعیری ناسراو، ب ئ و ی
بکرت بابتی نوکت و پکک نین. ئ و ی ل لای من ن کراو و
ناکرت، گ یینی بوونی مر ق ب بابت، ک پشتریش گوتووم ئ و ی
بوونی کسک دکات بابت، هاوکات ب و ازیدی بوونی خشی ب
بابت بگت. (ئ و ت ل ریشدا ج ختم ل کرد و). دووم، ه و
ددم ئ و چمکانی ف دراون، ک ز ریندی کات ب فریودانی
خوندر، دروستتر ب فریودانی ج ماو ر، ه بگرم و و ل ی
دای ل گ و ه ند کانیان د ر ب م. م بست ل دای ل گ،
ب س رکردن و ی ئ و ک نا فیکریان ی، ک ل و بار ی و دواون.
د م و ت ب م چن ئ و چمکانی ل کات کدا کممگای ل ناو
فلس ف دا ه ن و کممگ بیرم ندیش پ و یان و خریک بوون، ل لای
خند گری میلی، یان نووسری میلی د چن ئستی میلی و ب
زمانی لژان و سف دکر ن.

ل ر دا بیر و ریپ کی مندا یم دگمم و:

س ر تای ح فتاکان و ت م نم شش سا. ل س ر شقامی شستم تری ب

په لیک یاریکړه ده گم، که به شرت و فانه لاوه ا ده کون. ژنیک
د بینم، له ژنیک کی دیکه د پرسه، که له به رد رگی خیا نده
وستاو، ئاخه ئوانه کن و چی ده کون. ئو به شوه یه و و م
د داتوه: یاریکړن (لاعین). ئه گره ده یابینی له تله فیزی نیشدا
چن گه ده کون!

ژنی یه کم مستهک به سینگیدا ده کشته و به خه مباریه و ده ت: هه
کو راییم دابته! هه ی بمرم! وای نه منم!

هه ندیک نووسه و خنځری میلی به ئوه ی بزانه ئو چه مکنه چین
و چن کاریان په کراوه، و سفیان ده کن و ده یانه و ته و امان په شان
بدن، که خیا نه په و مانده و کردوون و به هره یه کیان چه ند
کتبه کیان خوه ندوونه ته و. ئا یا ئه م ئه گره به به ره م کانی (نارام
کاکی فلاح) بگه یینه و، هم ئوه ی له بواره ئه ده بی گه انده و دا
نووسیونی، هم گوتوبه ژ و هم گوتار کانی، ئاماره یه کی کا یش
د بینن، که د ریه خات ئو نووسه په و نه دی به خوه ندنه و ی
فلسه فوه هه یه؟ پاشکه ی کته بی (گه انده و یه کی کاته به دایه لگه کی
به رد و ام) م به به ته کی ئو ته رخا نه کردو و خوه ندنه و ته وانه ته به ی
بگه یته و. ئو پرسیارانه م له لا نه د وروژان، ئه گره په شتر به و
زما نه ئه ژانه ییه نه نووسیو وایه.

وکه گوترا دواتر به ئو په رگرافه ده گه یینه و.

* * *

کار په پر فیله سفی عه قه

ئو فیله سفی عه قه، بگره به یه که له فیله سفی دیار کانی
عه قه داد نه ته له سه ده ی بیسته مده، که (92) سای ته دا ژیا،
به مام له و بواره یشدا ئه گه یه کی تایبه ته د گره ته به و
فلسه فیه کی تایبه تیش داد م زرنه ته، به اده یه که له هیه
که م نه سیه کی دیکه ناچه ته. (په پر) نه که هره م به سته نیه له
ته ته ژینه و ی زانسته و به حقیقه ته ته ها بگاته، به کوو
ده یه و ته ئو و یش د ریه خات، که هره عه قه لانه ته کی زانسته
به ره م می م ژوویه کی دیار یکه و، به یه نا کر ته له سه رد م کی
دیکه دا په نای به ببه ته، به و ی زانین له په ره سه ندنی
به رد و ام و خه رادایه، که ئو گه انکار یانه و امان له ده کن
گومان به په شه ی خه مان بزانه و هه میشه تیه رییه کان به یینه
به رد م تافیکردنه و ی سه خته و، ئاخه ده رد چن، یان ده که ون؟
ئو هره تافیکردنه و کان په پر به تیه رییه کان ده دن و
ده یانه نه ئاستی به رزتر و، به ئوه ی به به بگه نه خه ی

کټتای، تا ځایان به حقیقتی ټټها دابنن. بهم شوو یټ
تیرییټکان کات دټتوانن درټټ به ځایان بدن، کټ لټ
تاقیکردنټ وو به ردټوامټکان دټردټچن، دټنا لټ کټک دټکټون و
به هیچ پاساوټک ناتوانټ ژیانان به بهردا بکړټټوو. ټټم
پرټسټسټ ناوی پووچټټکړدنټوو، یان ټټتکړدنټوو، یان
به درټخستندټوو (Falsifiability) ټټ، کټ استیټټکټی مټبهست
لټ بوونی توانای به درټخستندټوو یټ و پټووټر به ټټوی چی
زانستی و چی نازانستیټ. دواتر بهشکی تایټتی به تټرخان
دټکټین.

دټکړټ بگوترټ (پټپر) مټټدټکی ټټخندټیی تایټت به ځی
لټ فټلسټفټی زانستدا دټگرټټ بهر، کټ لټسټر پرینسپی
عټټانیت دامټزراو و لټودا بهرجټستټی، ټایا چی ټټوی لټ
کرانټوو یټی و چی داخراوی بهرهټم دټندټت؟ به مانایټکی دی،
زانین (مټعریفټ) ی زانستی لټو زانینټ جودا دټکاتټوو، کټ
نټتوانیو به و تاقیکردنټوانټدا تټبټټټت، تا زانستټتی
ځی دټربخات.

پرسیاری (پټپر) ټټوو نیټ، ټاځ زانین سټرچاوټکټی عټټټټ،
یان هټستټکان، بهټکوو ټټوو یټ، ټایا دروستټ، یان نادروست؟
زانستیټ، یان نازانستی؟ لټ ټټی لټجیکی دټزیندټوی زانستی
(The Logic of Scientific Discovery) یټوو دژی هټر لټجیکټک
دټووټستټټوو، کټ مټبهستټتی به شوټی نازانستی پاساو به
استیټی تیرییټکان بهندټټوو. ټټو دټیټوټت به و پټووټر
استگټیانټ بگات، کټ به عټټانیت و زانست دټست دټدن.
ټینجا به وټدا مټژووی مرټفایټتی به شوټیټکی سټیر دټکټووټټ
ژر کاریگټری پټرټسټندنی زانینټوو، ټټوو سټختټ چټنیټتی
گټشکردنی ټټو زانینټ بیهټننټ بهر چاو، لټ کاتټکدا سروشتی
زانین وایټ، لټ دټځټکټوو به دټځټکی قووټتر گټش دټکات، به
ټټوی بوټستټت، به یټ هټر پټشبینیټکی ټاییندټ لټم ټټووټو
کورت دټهټندټت و هیټ ټټوو نیټ پټشی پټ بټسترټت. کاتټکیش
ټټگټکانی گټشکردنی زانین نازانین، ټټوو حټتمیټتی مټژووی
(historical determinism) جټرټکټ لټ خوراټټ، بگټر
تټگټیشتنټکی تټلټجیټ و ټټویش به هټمان شوټی حټقیقتی
ټټها دټداتټ دواو. ټټو ټټگټر به گټتی دژی حټتمیټتټ، ټټوو
لټ بهرانټردا ناحټتمیټت (indeterminism) دټخاتټ وو، کټ
زانینی زانستیټانټ دټیخوازټت، به ټټوی زانینی زانستی پټویستټ
خاوټنی ځټسټټتی نزیکټیټ بټت، نټوټک ټټهایټ، بگټر لټویش
دوورتر دټچټت و بهردټمی به کراوټیټ جټ دټهټټټت، تا هیچ

شتیک لک لک گډوډو کړننې نځگرېت. واک لک کتېبې (هډژارېي مټرووگډرایی: The Poverty of Historicism) دا پېی لکسار دادگرېت، کک مټروو دسټنېشان ناکرېت. واتل سنووری بې دانانرېت و لک نادات پېشېنې بې ټایېنډ بکېن. لک کتېبې (کک مټرووگډرایی و دوژمانانې) دا لک خنډې توند لک چکې مکی حتمېت (determinism) دگرېت، کک لک فلسفې (پلاتل)، (هېگ)، (مارکس) و هېی دیکدا بې زکې دېنرېت و بې مټرووگډرایی (historicism) یوو گرې دراو. واتل مټروو بې هېی لکدا دوات و قناغکان بې پېی ټو پېشېنې دې بېت، بې کراو. (پې پېر) پېی وایې ټو مټروو دژې خوځندو وې لک خنډې یېانې و ټوانل دېانې وېت بې شوو یېک مټروو بېنن، ټنیا بې یېک شوو دچېت پېشو. دواتر بې ټو مټروو دگډوډو و قسې زیاترې لک دکېن، کک بېشکې گرنگې فلسفې (پې پېر) لکسار دامزراو.

ټو بېو دا فېلسفې ټنټېگ و هډرگډرایی (anti-essentialism) یې، نېو کک گډوډرگډرایی (essentialism)، ټو لک چکې کان ناخاتل ناو چوارچېوې ديارېکراو و، ټا لک گډوډرېان بکېت و، بېککوو لک ووی ټرک و ټامانچ و لېان دواتل. لک کتېبې (گرېمانکان و پووچلکړن و کان: گډوډرایی زانستې زانېن: Conjectures and Refutations: The Growth of Scientific Knowledge) دا دات گډوډرگډرایی و لک دنیاى ټاسایې (ordinary world) دواتل، کک ټنیا ووخسار و لک پشټې و دنیاى ټاستېن (real world) ددزرت و، لک گې گډوډرگډرایی بې (ټرست) دگډوډرگډرایی و، کک پېی وایې ټو ټا ټاستې بېرېرېار لک وې زانستې کک مټروو ټې بې بېراورد لک گډوډرایی زانستې فېزیا دا گډوډرایی نېکړدو. بېم شوو یې چکې کک مټروو ټایې ټایې واک خزان، کک مټروو، نېت و، دوات و زکې دیک لک لای ټو لک شوېن و گرنگ، کک چ کارک لک ټاک دکان و بې چ ټو نجامکې دگډوډرایی. واتل ټامانچې زانستې کک مټروو ټایې ټو ټرېن وې دياردې کک مټروو ټایې ټیې.

پې پېر و کک شې ټیندکشن (The Problem of Induction) ټیندکشن واتل سرنجدانې ټو ټر لک ديارد و ووداو، بېو مټروو ټې لک ټایان و بې ټو نجامک بگات. لک و ټو نجام و ټی رېیک داد مټروو زرت و بې هېو هېو ټو ټرېن وې ټو شتان دات، ټا چار سړيان بې بد زرت و، بې مانایې کې دې،

لڼو بڼه سـرنجدراوانـو گشتـک پـک دـهـنـتـ. بـکورتـی
خوـندنـوای گشت بـ هـی ئـو و ئـنجامـ تایـبـتـی توـژـر لـ لـی
سـرنج و ئـزموون (observation and experiment)ـو بـ
دستی هـناوـ. وک لـ سـررـتای کتـبی (لـجیکی دـزینـوای
زانستی) دا دـنـت بـو بـئـنجامگـیانـدن (inference)ـ
دگوترـت ئینـدکـتیف (inductive)، کاتـ لـ باری کـسـتی
(singular statements)ـو گوازاړایـو، کـ هـندـجار باری
تایـبـت (particular' statements)یشی پـ دگوترـت، وک
ئـوای ئـنجامی سـرنج و ئـزموون لـ ناستی بابـتـ
گشتیـکانـدا لـ شوای گریمان (hypotheses) و تیـری
دردـخاتـ.

دیدکـتیف (deductive) پـچـوانـی ئینـدکـشن لـ گشتـو بـ
تایـبـت ئاـستـی، بـو مانایـی ئـو و ئـنجامـی پـی دگـینـ،
لـ پـوړـکی لـجیکیـو هـاتوو و کـمـتر گشتیـ لـو
پـشـکیـ گـورـی، کـ لـیـو دـرچووبـوونـ. دیدکـتیف
ناوړـکی ئاـستـی فـلسـفـی عـقـ (rationalism) پـک
دـهـنـت، لـ کاتـکـدا ئینـدکـتیف هیی ئاـستـی فـلسـفـی
ئـزموونگـری (empiricism)ـ. (پـپـر) خـنـی تونـد لـ
دووـمیان دگـرت و بـ لـی تایـبـتـی خـی دیدکـتیف پـسـند
دکاتـ. ئـگـرچـی سـرنج و ئـزموون بـ تـواوی دوور ناخاتـو،
بـام بـ سـررـکیان نازانـت، بـکوو بـ شوپـک لـیان
دـوانـت، کـ یارمـتیدـرن لـوای تیـریـکان تـکمـتر بکـنـ.
پـی وایـ پـرینسپـی ئینـدکـشن (induction principle) نایـوت
یاسا گشتیـکان لـ بـرچاو بگـرت، بـکوو دووریان دـخاتـو.
بـکورتی کـشـی ئینـدکـشن، ئـوای، کـ ئایینـد وک ئـستا
دـبـنـت و وای دادـنـت هـمان ئـو بارودـخـی لـم ئـستایـدا
هـی، لـ ئایینـدیشـدا دـمـنـت، لـ کاتـکـدا زانینی مـرـق لـ
گـانـدایـ، کـ مانای وایـ بارودـخ نـگـ نیـ. وک لـ
کتـبی (لـجیکی دـزینـوای زانستی) دا ئاماژـ بـ (نیوتن) و
(ئاینشتاین) دکاتـ، کـ هـردووکیان لـ بواړی فیزیادا
تیـریـان داـشتوو، بـام لـ دوو بارودـخـی جیاوازا. ئـوای
دووـمیان لـ بواړی کـشـکردنـدا ئـوای یـکـمیانـی کـرد
گریمانـی کیـ ووتـ. دگوترا خـر لـ بیستوچوار سـعاتـدا جارـک
هـدـت و ئاوا دـبـت، کـچـی دـرکـوت ئـو و خـر لـ زـریای
بـستـکی باکووردا لـ نیوای شوـدا دـردـکـوتـ. دگوترا
ئـنجامی تـکـای بوونـوړان مردنـ، کـچـی دـرکـوت بـکتـریا

نامرّت، بـځـکـوـ لـ شـوـی دابـښـوونـدا زـر دـبـتـ.

استیـځـکـی (دافـیـد هیـم) پـښـتـر بـ چـی خـی لـ قـرـی
 ئینـدـکـښـ داو و لـم وـو و دوو کـښـی دیـاری کـردوون:
 یـکـم، کـښـی لـجـکی و دوو م، کـښـی سـایـکـلـجـی. یـکـمـیـان
 لـو و دا خـی دـبـیـنـتـو، کـ پـی وایـ هـمـان ئـو و ووداوانـی
 ئـمـم دوو بـار دـبـنـو و ئـم سـرـنـجـان دـدـیـنـ، لـ
 نـایـنـدـیـشـدا ئـو سـیـسـتـمـی دوو بـار بـوونـو و یـی خـیـان
 دـپـارـزـن، لـ کـا تـکـدا ئـم تـنـیا باو یـی ئـم یـ و لـسـر
 بـنـمـای خـو (habits)، یـان اـهـاتـن (customs) دـامـزـراو.
 وـاتـ پـنـا بـردن بـ پـرینـسـیـپـی یـکـتـی سـروـشـت (principle of
 Uniformity of Nature)، بـو مـا نـایـی یـا سـا و مـیـکـانـیـزمـکـانـی
 سـروـشـت ئـسـتـا چـنـن، لـ اـبـرـدوودا هـر وـا بـوون و لـ
 نـایـنـدـیـشـدا هـر وـا دـمـنـدـنـو، هـځـیـکـی لـجـکی و بـ
 بـځـکـی بـازنـی (circular argument) نـسـراو. مـبـسـت
 ئـو یـ بـ ئـو ی اـسـتـیـ شـتـک بـسـلـمـنـت، لـ ناو خـیـدا
 بـځـکـی بـ دـهـنـتـو. بـ نـمـوونـ ئـم دـرـمـانـه باشـ، چـونـکـ
 لـسـر پـاکـتـکـیـدا وـا نوو سـراو. کـښـی دوو مـیـان، کـ
 سـایـکـلـجـی، (هیـم) بـ پـرینـسـیـپـی پـو نـدـگـرـایـی (principles
 of association) ی دـځـکـنـتـو. وـا اـهـاتـوون شـتـکـان
 پـکـو دـبـسـتـنـو. لـ بـر ئـو نـا پـرینـسـیـپـی هـکـار
 دـیـخـوازـت، بـځـکـو لـ بـر ئـو ی پـی اـهـاتـوون. نـاکـرـت بـ
 دوو کـ، بـر لـ ئـاگر بـکـیـنـو، کـ (هیوم) پـی وایـ لـرـدا
 خـسـتـی عـقـ و نـ. وـاتـ دـخـی هـکـاری (causation) بـریتـیـ
 لـو و اـهـاتـن هـزریـی، کـ بـر هـمـی پـکـبـسـتـنـو یـ، دـنـا هـیـچ
 اـسـتـیـکـی ئـنـتـلـجـی لـ پـشـتـو نیـ. بـم شـو یـ هـر
 مـعـرـیـفـیـک لـم هـکـاریـو و سـرچـاو بـگـرـت، دوور لـو ی
 خـا و نـی خـسـتـی حـقـیـقـت بـت. ئـو فـیـلـسـفـی سـدـی هـژدـم
 ئـو نیـ بـت ئـزموون هـر بـ هـیـچ شـو یـک لـ پـکـهـنـانـی
 بـر کـکـانـمـانـدا گـرنگ نیـ، بـمـام ئـیا کـاریـگـریـ
 هـسـتـیـکـان (sense impressions)، کـ ئـزموونـی خـمـانـان
 لـسـر دـاد مـزـنـن، تـنـیا وـنـی هـزریـی ئـو شـتـانـن،
 دـیـانـبـیـن و حـقـیـقـت نـانـو نـن، یـان هـر زـانـیـی اـسـتـی پـشـان
 دـدـن؟ ئـیا دـکـرـت ئـو دـخـ ئـزموونـکـراوانـ بـسـر
 ئـوانـیـشـدا بـگـشـتـنـن، کـ هـشـتـا ئـزموون نـکـراون؟ نـخـر، لـ
 ووی لـجـکی و نـاکـرـت، چـونـکـ شـتـکـان زـرینـی کـات پـکـو و
 نـبـسـتـراونـتـو، مـگـر ئـوانـی لـ یـ دوو بـار کـردنـو و
 پـیـان اـهـاتـوون، بـیـ (هیـم) لـ ووی لـجـکی و نـیـنـدـکـښـ

د دات دواو و تـ نيا لـ ووی سایکـ لـ جیـ و د یهـ تـ و،
کـ بـ هـ شیار یی کـ سـ تیمانـ و بـ ند، هـ رچی (پـ پـ ر) لـ
ووی ئـ پـ سـ تمـ لـ جیـ و، واتـ لـ ووی تیـ ریـ زانینـ و
خـ ی لـ دـ گرـ ت، کـ هاوکات ئـ و ی (هیـ م) یش بـ ناعـ قـ مان ی
(irrational) دادـ نـ ت.

(پـ پـ ر) لـ م و و و سوود لـ بـ چوونـ کان ی (هیـ م) دـ بینـ ت و
پـ ر یان پـ د دات، کـ یـ کـ م فیلـ سـ فـ گومان ی لـ پرینسیپی
ئیندـ کشن کرد بـ ت، بـ م بـ م خـ ی توندیشی لـ دـ گرـ ت، بـ و ی
لـ ئاستی سایکـ لـ جیـ دا د یهـ تـ و.

دـ کرـ ت بگو ترـ ت لـ لای (پـ پـ ر) مـ تـ دی زانستی بـ پلـ ی یـ کـ م
پشت بـ گریمان دـ بـ سـ ت، نـ وک بـ سـ رنج و ئـ زموون، چونکـ
ئـ و ی ئـ مان د دات ئـ استی و چـ و تیـ شـ تـ کان دـ ربخـ یـ ن،
گریمانـ ی، بـ و ی هـ ر تیـ ریـ کـ کاتـ وک زانست دـ ناسـ رـ ت،
کـ توانای هـ بـ ت بخرـ تـ بـ ر تاقیکردنـ و و، بـ ئـ و ی خـ ی
لـ دـ ست بدات. ساتـ دـ گو ترـ ت گریمانـ، واتـ ئـ مـ بـ
سـ لماندنی ئـ استی تیـ ریـ کـ گـ یـ کی دیاریکراومان نییـ،
بـ کوو لـ دـ خـ ی دـ زینـ و ی ئـ ی گونجاوداین، کـ دـ شـ زیاتر
لـ تیـ ریـ کـ بدـ زینـ و، لـ کاتـ کـ دا ئـ وانـ ی پشت بـ
ئیندـ کشن دـ بـ سـ تن، پـ یان وایـ تیـ ریـ زانستی، ئـ و ی، لـ
ووی ئـ زموونـ و دـ رکـ و توو، زانستی، کـ بـ بـ وای
(پـ پـ ر) ئـ وانـ دـ رگـ لـ بـ ردـ م کرانـ و ی زانست دادـ خـ ن و
ئـ نادـ ن قسـ ی دیکـ ی لـ و بـ کرـ ت. ئـ زموون دـ توانـ ت لایـ کی
ئـ و شـ تـ مان پـ شان بدات، بـ م لاکانی دیکـ دـ شارـ تـ و. واتـ
ئـ گـ ر بـ ژمار بـ گـ مان دـ ست کـ و ت و سـ لـ مـ نرا لایـ کی ئـ م
تیـ ریـ دـ روستـ، هـ شـ تـ لاکانی دیکـ وک خـ یان ماونـ تـ و و
نـ سـ لـ مـ نراون. وک لـ سـ رـ تـ ی کـ تـ بی (لـ جیکـ ی دـ زینـ و ی
زانستی) دا نموونـ بـ مـ لی قوـ ینـ گ (swan) دـ نـ تـ و، کـ
دـ گو ترـ ت هـ موویان سپین، بـ م بـ م کاتـ کـ نـ گـ کی دیکـ مان دـ ست
دـ کـ و ت، ئـ و تـ کـ ای ئـ و بـ گانـ ی بـ ئـ و دـ هـ نـ رانـ و،
گـ یـ تـ نیا قوـ ینـ گی سپی هـ ی، بـ و دانـ ی پووج دـ بـ تـ و.
بـ کور تی هـ زار قوـ ینـ گی سپی ناتوانن بیسـ لـ مـ نن سـ رـ جـ م
قوـ ینـ گـ کان سپین، بـ م یـ ک قوـ ینـ گی ئـ ش دـ توانـ ت (یاسای
گشت قوـ ینـ گـ کان سپین) بـ درـ بخاتـ و. پـ ی وایـ لـ م دـ خـ دا
پـ ویسـ تـ تیـ ریـ سـ ت هـ و بدات تیـ ریـ کـ ی بـ لاو بـ نـ ت
(disprove) لـ جیات ی ئـ و ی بیـ و ت بـ ردـ وام بیسـ لـ مـ نـ ت.
لـ و و و و دـ تـ ت زانست یارمـ تیمان د دات وردـ وردـ

(progressively) لے کر حقیقت نزدیک ببیندو، بام ھم رگیز
 ناتوانین دنیا ببین بے اقامت کی تائی (final explanation)
 گے یشتوین۔

پـښـتـو و پرینسیپی پوچـښـتـو کـړـنـه و، یان ډـر ځـتـنـه و
(Falsifiability)

لله سارووه كه موزر ووانيني (په پر) مان له م تير تير زانستيووه درخت، بهام لهم بشدا هوه دهدين وردتر له بارى نه و ميكانيزمانه وه بدوين، كه نه وه په كه ناني تيريدا له بهرچاويان دهگرت. كاته دهدين تيرى، نه وه هاوكات ئاماژه به كه شيكه، يان چنه كه شيكه هيه، بهوى تيريدكهان له پناهوى وه وه وه وه كه شيكهان دادمه زرين، تا چاره سارى گونجاويان به بد زنه وه. له لاي (په پر) شته كه سير و تايبته دهته بهر چاو. په شتر گوترا ئاسته ئينده كشن مه بهستيه ته له سارنج و نه زمونه وه استه تير تير بهس له منته، كه لهم وه وه بهر دهوام بهر كه به ده نه وه. به مانا يكه ده، په يكه په ز ته تف ده گرت بهر و پشت به پرينسيپي به دروست زانين (verification) ده بهستته، له كاته كدا (په پر) نايه وه نه وه بهر گانه بهر نه وه، كه تير تير كه به دروست ده زانين، بهر كه به دواى نه وه ده ده گرتته، توانايان هيه به درى بهر نه وه. تا نه وه ده مه نه يد زونه ته وه، نه وه تير تير كه زانستيو وه به دروست داد نه ته. هر تير تير كه نه وه پرينسيپ هه نه گرت و نه توانته په شينى نه وه بكات په زگار كه به درى ده خرته وه، ماناى وايه نازانستيو. واتر بهونه نه گرت كهانى بهر ده خسته وه (Potential falsifiers) تير تير زانستى له هيه نازانستى جودا ده كه نه وه. وهك ده بينين به شووى نه گرتيه مامه ده كات، تا نه گاته يه قين، بهر كه بهر دهوام له ناو گرمانه ده به نه وه، چونكه هيه ساره چاو يكه به جه كه به بهوى ته واه نازانته، تا زانين له وه بهر گرتته. وهك په شتر گوترا نه وه سارنج و نه زمونه به ته واه به لاه نانه، بهر كه بهر په ويست و وهك په گزي يارمه تيد به ته كم كردنى تير تير په ناين به ده بات. واتر عقه و نه زمونه په كه به ساره چاو زانين ده زانته، بهام دهست له گومان وه خنه هه نه گرتته. نه وه په پرينسيپي بهر ده خسته وه په سنده كرد، زانسته و نه وه نه يكره، مه تافيزيكه. ده كرت بهر گوترت بهر ده خسته وه، يان بهر كه بهر (Falsifiability) سنوورى نه وه زانسته و

[illegible]

(فیکتور کرافت)، (فریدرک وایزمان) و (کورت گیودل) ندامانی زانیو، بام بوا دا ئو ئاستی و ل زانست دوانت، های، ئو لگگی ناکوت، ل کاتکدا ئو پای وای زانست همیش پویستی بگش کردن هی و ناگات خای کتایی، بی گریمان و قبانندن (guessing) خست زانستی استینن. ل گوتاری زانست وک بدرختن و (Science as Falsification) دا، ک پشتر ل کرسکدا پشکشی کردوو و ل (1963) لگگ چند گوتاری دیک ل کتبی (گریمان کان و پوچ کردن و کان: گشی زانستی زانین) دا چاپ کراو، دت ل پاییزی (1919) و ویستوی تی ووبوووی ئو گرفت ببتو: (کی دکرست تیریک وک زانستی پلن بکرست؟: When should a theory be ranked as scientific?)، یان (ثایا پو وک ب خست زانستی و پای تی تیریک هی؟: Is there a criterion for the scientific character or status of a theory?). دت ئوی ئوسا تووشی نیگ رانی کردوو، ئو ن بوو، ئاخ (کی تی تیریک دروست؟)، یان (کی تی تیریک پسند کراو؟)، بکوو ئو پرسیارانی سار و، ک ل و و خدی ل ئیند کش گرتوو و هوی داو تیری زانستی ل هی نازانستی جودا بکاتو. ل کتبی (ئفسانی چوارچو: The Myth of the Framework) دا، ک دوا برهمی تی و تیدا باس ل و تاوانان دکات، بی هی بوونی باو هی هاو ووبوووی داهن رانی زانست بوون ت و هاوکات پ ل سار بایخی زانست داد گرت، ک چن ل هی خند و برپ رچی هموو جر ئفسان یکی داو ت و. ل ودا دت: (ئم) ئگر تیریک کمان تاقی کرد و و د رمانخت چوت، پویست دیاری بکین چ بشک ل و بشانی پکیان ه ناو، ل سارن ک وتن کیدا (برپرسیار). بم پید ئم ل هی بدرختن و و زانیمان پش دخین، کات ل کش ک نکان و بر و کش نوید کان دچین، و مانای ل ه کانمان و فر د بین و ئویش هزی بر د وامیمان پ د بخت).

(پپر) ل هی ئم چوار همای و بچوونی خی د خات و و: (P). (P1 » TT » EE » P2). وات کش (TT). (problem) کورتکراوی تیری کاتی (tentative theory) ی. (EE) ی ب مانای بند بکردنی ه (error-elimination) دت، ک

استیپل‌کای واتای ه‌وو ب‌ ن‌ه‌شتنی ه‌وو (stands for)
 'attempted' error-elimination) ، ب‌ تایب‌تی ل‌ ل‌ ل‌
 گفتوگی خن‌یی‌وو. م‌ب‌ست ل‌ (P2) دانانی ک‌ش‌یی‌کی
 نو‌یی، ک‌ پ‌ویست‌ چار‌س‌ری نو‌یشی ب‌ بد‌زر‌ت‌وو. ب‌کورتی
 م‌ب‌ست ل‌وو‌یی چ‌ن‌ زانین گ‌ش‌ د‌کات و ل‌ و‌ستان ناک‌وت.
 پ‌چ‌وان‌ی ئا‌است‌ی ئ‌زمونگ‌راییی ل‌جیکی، ک‌ وای د‌بین‌ت
 و‌تی زانست بریتیی ل‌ ک‌ک‌ک‌بوون، ئ‌و پ‌ی‌وای
 ش‌گ‌یی‌وو، ب‌و مانای‌ی پ‌ش‌ک‌وتنی زانست تی‌ری‌ک‌ د‌خات‌
 شو‌نی ی‌ک‌کی تر‌وو و ئامانج‌شی نزیک‌وون‌وو‌یی ل‌ ح‌قیق‌ت.
 نزیک‌وون‌وو، ن‌و‌ک‌ گ‌یش‌تن. وات‌ گ‌گ‌انی ب‌رد‌وام ب‌ د‌وای
 ئ‌و تی‌ری‌بان‌ی پ‌تر ل‌گ‌گ‌ واقی‌عدا د‌گونج‌ن و د‌توان
 گ‌گ‌انی ت‌دا ب‌کن. ل‌ر‌وو‌یی پ‌ ل‌س‌ر زانینی با‌ب‌تی‌ان
 (Objective knowledge) داد‌گ‌رت، ک‌ ل‌س‌ر بن‌مای‌ ق‌ب‌اندن
 داد‌م‌زر‌ت و ل‌ د‌دات ب‌خر‌ت‌ ب‌رد‌م‌ تا‌فیک‌ردن‌وو‌وو. زمان
 ت‌یدا خ‌ای گ‌وه‌ری‌وو، ب‌و‌ی زانین ت‌نیا ک‌ن‌ ل‌ ب‌واری
 خود‌وو ب‌ ب‌واری با‌ب‌تی د‌گ‌واز‌ت‌وو، ک‌ ل‌ ش‌و‌ی زمان
 داد‌ش‌ر‌ت‌وو، ب‌ م‌رج‌ تا‌فیک‌ردن‌وو و خن‌ ل‌و
 پ‌ر‌س‌س‌دا چالاک‌ ب‌بن. پ‌ی‌وای‌ ل‌م‌ وو‌وو (کانت‌ی فیل‌س‌ف
 ی‌ک‌م‌جار پ‌ی‌ ل‌س‌ر با‌ب‌ت‌تی با‌ب‌تی زانستی دا‌گ‌رت‌وو، ک‌
 ئ‌وو‌یش پ‌وو‌ندی‌کی پ‌ت‌وی ب‌ دام‌ز‌راندنی تی‌ری‌وو‌ه‌یی،
 ل‌ ل‌ی‌ گریمان و با‌ب‌تی‌ گ‌شتی (universal statements) ی‌وو،
 ل‌ ک‌ت‌ک‌دا (پ‌پ‌ر) ل‌ ک‌ت‌بی (ل‌جیکی د‌زین‌وو‌ی زانستی‌دا
 د‌ت‌خ‌ی ب‌ ش‌وو‌ی‌کی‌ج‌ا‌واز چ‌م‌کی با‌ب‌تی (objective) و
 تایب‌تی ('subjective') ی‌ ل‌ هی‌ی (کانت) ب‌ کار د‌ه‌ن‌ت. ل‌
 لای (کانت) و‌ش‌ی (تایب‌تی) ئام‌ا‌ر‌ی ب‌ ئ‌وو‌ی، ک‌ زانینی
 زانستی پ‌ویست‌ پاساوی ه‌ب‌ت (justifiable) و ت‌واو ل‌
 ه‌و‌س (whim) ی‌ ک‌س‌س‌ر ب‌خ‌ ب‌ت. پاساو پ‌ویست‌ با‌ب‌تی ب‌ت،
 ئ‌گ‌ر ل‌س‌ر ئاستی پ‌رین‌س‌پ‌دا ب‌گونج‌ت ل‌ل‌ین ک‌س‌وو
 ئ‌زمون ب‌ک‌رت و ل‌ی‌ ت‌ب‌گ‌یش‌تر‌ت. (کانت) د‌نو‌وس‌ت: (ئ‌گ‌ر
 ش‌ت‌ک‌ است بو) ل‌ لای ه‌ر ک‌س‌ک‌ ب‌ گو‌ر‌ی ئ‌و بیر‌ک‌یی
 ه‌ی‌تی، ئ‌وو بن‌ما‌ک‌ی با‌ب‌تی و ت‌واوو. (پ‌پ‌ر) ه‌ر
 ل‌ر‌دا د‌ت‌ب‌م‌ تی‌ری‌ زانستی ه‌ر‌گیز ب‌ ت‌واوی
 ق‌بو‌وی ناک‌ات پاساوی ب‌ به‌ن‌ر‌ت‌وو و ب‌د‌روست‌زانین
 (verifiable) ی‌ ب‌ ب‌ک‌رت، ب‌کوو ت‌نیا تا‌فیک‌ردن‌وو
 د‌خواز‌ت.

(پ‌پ‌ر) ل‌م‌ وو‌وو پشت ب‌ تی‌ری‌ ه‌وو و ه‌وو (trial and

error) دې بېستنه، که پېشتر (ټډوارډ ټرندايک: Edward Lee Thorndike) ی دېروونناس لې بواړی سایکل لځجای پېروږدېی (Educational psychology) دا پېنای بې بردوو. مې بېست ټو وې چن بوونو وېر لې ټټی هټټکانی وې فېر دې بېت چارې سر بد زېت وې. پړسېسک، دېک وېت پېش سرنج وې، بې وې هېر کات هېستمان کرد هټټیک هې، هې وېکی تر دېن، تا هې ټاست دې زین وې. لېر دا سوودی لې هټټارډنی سروشتی (natural selection) ی (چارلز داروین) یش بینو، که چې مکې بنې تیې لې تیړی پړسندندا و مې بېستی ټو وې سروشت پېنا بې کرداری هټټارډن دې بات، تا لې ټټی بې ماو وې ټوانې بهېت وې، که لې گټ گټ انکاریې کاندې توانای ځگونجانیان هې و هاوکات ټوانی لېم ځسېت بې بېشن، بې لاوېان دې نېت. لې مې وې بوونو وېر دې ځک جې دې هټټت و دې چېت دې ځکی با تړ وې. لې کتېبی (گټټان بې دواي جیهانېکی با شتردا: In Search of a Better World) دا دې نووست: (بې پېی داروینیزم بوونو وېر لې ټټی هټټارډنی سروشتی وې ځی لې گټ ژینگې کیدا دې گونجندېت، که ټو وېمان فېر دې کات ټټی بوونو وېر لېم پړسېسدا نېک تیف، بېام لېر دا ټو وې زېر گرنګ دېت بېر چاوم، ټو وې، که بوونو وېر لې ژیانېکی با شتر دې گټت. بېم شو وې داهېنان دې کات و ټکڅستېکی نو لې ژینگې دا دېت دی). (پېر) بې هېمان شو لې پړینسپی هې و هټټ دا ټو دې بېت، که تیړیې گونجاوېکان دې مېند وې گټش دېکن. پېی وایې لېم دا هېم مرځ و هېم ټاژ ټو هاوبېشن، بې وې لې ټمیبای یې کڅان وې بیگر تا مرځی بېرترین ټرگانیزم پېنای بې دې بېن. ټمیان بې شو وې میکانیکی و ټو وېان بې شو وې هېشیاری. بې وې دا مرځ خا وېنی زمانې، ټو زانینې ځی با بې تیان و لې شو وې بېر دې داد ټټت. لې و گوتاری ناوې ناوې (دای لکتیک چید؟)، پې لې سېر ټو داد گرت، که لې ټټی (هې و هټټ) وې بېری مرځای تی گټش دې کات، بې یې هېر کات ټو دې وې، ټو تیړیېکان بې شو وې دې گمایانې پارېزگاری لې مان وې ځیان دېکن.

(پېر) لې بواړی زانینې بابې تیانې (Objective knowledge) دا باسی سې جیهان دېت گټ و مې بېستیش لې گټی پړسندن (evolutionary approach)، بېو مانای زانینیش وېنې بوونو وېر بې پړسېسی هټټارډنی سروشتیدا

تهدید پدید آید، که استیلاگزیستی له بهرهم در ننگه کانی ئو
فیلل سلفی. سه جیهانله که ئمانن:

جیهانی یکه، جیهانی شتی مادی (physical objects) ی، که
ئوانن، هستیان په دکریت، چ زیندوو و چ بهگیان. جیهانی
دوو، ئزموونی خودی (subjective experiences) ی، که
لایه نی هست و نهست دگرته وو. له پا هست و سزدا، کرداری
عقیقیش سه بهر بهم دنیا یی. دکریت بگوتریت لایه نی
سایکه له جیا یی. جیهانی سه یی، هیی فیکر، به و مانایه
به ره می مره و گزازی زمانی ته دا دکرته وو. داهه نانی
هونه ری، ئد بهی، فلسفه ی، زانستی، مانی و زری دیک له م
دنیا ی دا سه ره دد دد و گشته دکن. جیهانی کولتور. ئو
سه جیهان نهک سنووری که نکریته ندیان له نه واندان نیی،
به کوو سه ره ی کیشدا کراو و ئ میان کار له ویان دکات.
جیهانی دوو، ئقه ی په کبه ستنه وی جیهانی یکه م و جیهانی
سه یی م، به و مانایه جیهانی خود، که له یی هست و
عقه وو جیهانی یکه می ناسیو و هر خشی جیهانی سه یی می
به په کهاته جیهانی یکه م ئفراندوو. له جیهانی یکه مدا
مره ف ووبه ووی که شکان دبه ته وو و به سروشتی خه به دوی
چار سه ردا دگته، که له ره و به جیهانی دوو م دپه ته وو،
که جیهانی ئزموونی خودی (subjective experiences) ی. ئو
ئزموون به رده وام گوره دبه ته، مادام پاه ی په و د نه ته له
حقیقه ت نریک ببه ته وو. هشیاری زیاتر په یدا دکات و
دبه ته خاوه نی یاد وری تایبه تی خه. ئینجا جیهانی سه یی م
دکرته وو، که ته یدا له یی زمانه وو تیوری داد ته ته و به
هه یی و ووبه ووی جیهانی مادی، وات ووبه ووی جیهانی
یکه م دبه ته وو.

(په پر) تیوری زانستی له شه وی هیی (ئاینشتاین) له هیی
که مایه تی (مارکس) به نمون به هیی سایکه له جی (فرید) و
(ئدلر) به نمون جودا دکاته وو، که ئوه ی (ئاینشتاین)
دخرته بهر تاقیکردن وو، به مام هیی ئوانه ی دی نا. د ش
مللانه ی که مگه له چینه ی ته یی و سه رچا و نه گره ت، یان فهان
که ش دروونی نه به ته، به مام به و دا ناخرته به رده می ئو
تاقیکردن و یی و، ئو سه خته به لاو بهر نه، به و هی هه میش
لایه نگرانیهان پاساویهان به دهنه وو. دروونشیکاری
(psychoanalysis) له لای (په پر) زانست نیی، با له ئاستی
فره واندان کاری په بکرته و لایه نگرانیی زه ر بن. تیوری
(ئاینشتاین) له گه م مادی دا مام ته دکات، که وونا کاییه،

به یی ئاسان به بخریت به ردیم تاقیکردن و و ئی نجام کی
 بینیت، یان استی و نا استی تیری ئی یی بسلم نرت.
 کات دت تیشک لار د بهت و، ئی گار به ت نکی قورسدا
 به وات، زانست س لماندوویت، که دروست بهی چوو، له
 کات کدا باب تی ف لست فای که م لای تی و هیی تیری
 سایک ل جی مادد نیی، به کوو م ا، که گرن ل و تی تاقی
 بکرند و. هر ئ و و ا له (پ پ) د کات به نازانستیان له
 ق م بدات. ئ و ان د توان خ یان له گ گ بارود خ ک اندا
 بگونج نن و در ئ به ژ یان یان بدن. پ یان د کرت و هم له
 لای مر ف دروست بکن و هر به و و هم یش و ل یان به وان.
 ه ن د که ل و تیری یان کات له تاقیکردن و دا کورت د ه نن،
 ه شتا لای نگران یان به رگریان له د کن و ه و د دن ه ن د که
 گریمان ی یارم تید ریان به دابن، یان به ش وازی و ا
 ا ف یان بکن و، که به لاو ن نرت. ئ و به ف ف
 که ن خوازانه (conventionalist twist) ناو د بات. ئ و
 س ر ای س رسامی به تیری (پ ر س ندن) ی (داروین)، که
 دت تیری کی به ه ن، به م ه شتا پ ی وای
 چوارچ و ی کی م تافیزیکی ه ی و ناکرت به و ا بنین به
 ش و ی زانستی پ ر س ندنی لهک داو ت و. له گ گ ئ و یشدا به
 پرینسیپی مان و به گونجاوترین کان (survival of the
 fittest) س رسام، به و ی د کرت ل ی و به وانین
 تیری کان، تا بزاین کامیان زیاتر به رگی تاقیکردن و کان
 د گرت و پتر مان و ی خ ی د س لم نت. استی کی (پ پ)
 به و م به ستی زانست له نازانست جودا بکات و، ه میش
 د قان له تیری کان د و انت.

ئی گار (پ پ) خنای توند له (پلات) د گرت و پ ی وای
 بیر که کانی (س کرات) ی ش و اندوو، بگر ناپاکی له
 ف رکاری کان کردوو، ئ و لای نگریتی خ ی به (س کرات)
 ناشارت و، به تایب تی له و دا، که وانین کی زانستیانی
 به زانین ه ی و پ ی وای ه موو زانین کی له و دا که
 د بهت و، د زانست ن زان. وات به رد و ام پ ی وستی به
 گ گ ان، له کدان و و ف ر ب وون ه ی. ئ و هر ئ و ی
 (پ پ) یش پ ی له س ر داد گرت و له و ت گ یشتن و د ی و
 تیری کان ه میش تاقی بکرند و و هر گیز به خای که تایی
 ن گن. ئایدی له جیاکان بانگ ش ی ئ و د کن کلیلی زانینی
 گ ردوونیان د زیو ت و و چار س ر ی ه موو گرفت کان یان له

لایه، له کاتیکدا ټټ نادان بخراند بږدېم تاقیکردنډو. بږ له وای نه مسا ج بهټټت و وو له نیوزلاند بکات و دوایش له نه نندېن بگيرسټټو، به هی نه داریږو له دارتاشخان نه کدا کاری دکرد. دټټت هندی له (وستا ئېلېټرت) وو فږی تیږی زانین بوو، له هیچ یکه له مام ستاکانی تری فږ نه بوو، له کاتیکدا ټټټی خان واده یکه ټټ شنبیری ئرست کراتی بوو، که هم دایکی و هم باوکی به که سانی ئکادیمی و هونږدست دادنران. ئو وستای وای کردوو هټست بکات شاگردی (سکرات) . ئو (سکرات) دټټت پوښت مرځی دټټتدار، وان ئو وای له سیاس تدا کار دکات، زانا بټت، وای له دک داتو، که دټټت ددان به ودا بټت هیچ نازانټ. (پېر) له پشکی کتبی (ئفسانې چوارچو: The Myth of the Framework) دا دټټووست: (خمم به پسېر دان ناو، نه له زانست و نه له فلسف یشدا، بټټام به درټایي تټم نم هټو هی استیم داو شتک له م دنیا ی بگم، که تیدا دژین. باوټټم وای زانینی زانستی و عقیانیتی مرځایټی، که همیش ئو زانینږ به هم دټټن، همیش هیی ئو ون بک ون هټټو). ئو بږدټوام په لټسږ ئو دادگرټ زانین فریومان نټات و بږدټوام چاومان له ئاستی هټټټ دا کراو بټت. هر ل و کتټټټټټ: (دکرټ من هټټټ بم و دټټټ تټ است بیت. به هټ و دان زیاتر له حقیقت نریک دټټټو). ئینجا ئاماږ به و دټات، که له سالی (1945) ئو دوو دټټټی به هټټی لار له کتټبی (که مټگټی کراو و دټټټټټ) دا نووسیو. ئو دټټټټټ، بټټام له بیریتی، که نابټ هټرگیز به حقیقت بگین. ئینجا ئاماږ به و دکات، که خنډگرانی ئو کتټټټ هیچ کات نه یانویستوو ئو دوو دټټټ بټټټ، بټټکوو هټټکیان گوتوویان ئو کتټټټ خاټی له وشت، یان له تیږیز ی وشت. هټټکیشیان دټټټن ئو کتټټټ دگماتیزمی هټټاو.

له کتټبی (گټټان به دواي جیهان کی باشترا) دا خنډ له چټکی ټټټی (Relativism) یش دگرټ و پټی وای ناپاکی له ئاستی حقیقت و مرځایټی (betrayal of reason and of humanity) دا، بگر یکه که له و تاوانانې ټټ شنبیران کردوویان، که مانای حقیقت و مانای یقینیان تکه کردوو. هر له کتټټټټ خی و دټټټټټ، که که سټکی عقیانیت و باوټټی به عقی مرځایټی هټی. ئگږ خی به

دوایین عقایدی د زمانه، که پاشماو کښې ما بښتو، نه وې
مېستې نه وې بې ناسانتړین ګڼې زمانه د دوت، وېک نه وې
مامستای مزن (بېرتراند راسل) پې د دوا، چونکې نامانجی
سادېیی زمان، ښکېلېږي، نه وېک پخوانواری. هر لږ و
کتلېدا

لږ ګڼې نه وې یشدا زمانې (پېپر) نه ګر سادې، وېک خې
دوت، مانای وا نیې ووکېش، بېکوو بې وېدا بې مېستې
ځنډېکې توند ډې دچېتې ناو بوارکېکانې فلسفې،
سایکلېجیا، مژوو، فیزیا، بایلېجیا و نه وانه دیکې وې،
نه وې نه م زمانه ناستې زانراو ځې د هېوت، بې ټېګې یشتنې
با بېتکېکانې، وردبووونې قوو د خوازېت. هېندېک لږ ګڼې
(ګاستن باشولار) فیلېسوفې فرانسیدا بېراوردی د کڼ، بې وې
نېش فیلېسوفې عقېدې، بېام من لې ځې خوندنې وې
بېره مېکانې وې (پېول ټیکر) م هاتووېتې بېر چاو، که نه وېش
بې شوېکې چې مژووی زانینې مرځایېتې لې ګریکې وې تا
سېردې مېکې بې سېر کردووېتې وې. دیارې ګڼې و نامانجی هر
یېکېان لې هېی نه وې تریان جیاوازن.

پېپر و ځنډ لې مژووګرایې

لې بېشکېکانې پېشوودا بې شوېکې لې شوېکان بېنېمان
(پېپر) ددان بې استېتې فلسفې (پلاتې)، (هېګ) و
(مارکس) دانانېت، بې وې هر یېکې بې ځې پې وایې نه وې
یاسایانې د زیونېتې وې، که مژوو د بزووېن و بېر و
نه نجامی دیاریکراو (certain outcomes) ناستې د کڼ. لې
دیدې نه ودا یاساکانې مژوو لې هېی سروشت (laws of nature)
جیاوازن و وانینکې لېم شوېکې هېی نه وان لېسېر بڼېمې
د ګماتیزم دام زراوې، که هېموو شتک ځې ها د بېنېت، بګر
ملکې چې حېتمېتې مېتافیزیکېکانیان د کات. نه وان باوېان
وایې، که د کړتې هاوشوې وې بواری سروشتی لې بواری
کېمېایېتېدا پېشېنې بکړتې و بې وونې بېتې دی، لې
کاتېکدا (پېپر) بې توندې لې دژې نه وې باوېاندا
د وېستېتې وې، بې ډې د وېت جینالېجیا بې فیکرې سیاسې هر
یېک لې و فیلېسوفانې بکات، که نه وې پېوېستې بې ځنډې توند،
بې مېستې هېتېکاندنې پایې تیږیېکانیان. لې سېر تې
کتېبې (هېژاری مژووګرایې) دا د نووېت باوېان بې
چارې نووې مژوو، خورافې ووت (sheer superstition) لې، که

ناکرهت به بی زانستی و عقیقی بیوتی مژووی مر فایه تی
پشینی بکرهت. به نمون به دیدی (مارکس) دا ده توانیت
پشینی ششی سشالیستی بکرهت، وک ئوی له زانستی
ئستر نی نیوتنی (Newtonian Astronomy) دا پشینی
خگیران و مانگیران ده کرهت. ئو و ج به بیرکردنه و به
زانستی ساخت (pseudoscience) داد نهت، که ته تالیتاریانیزم
هان ده دات ده ست به س به م ده گ ده بگرهت و تاکه کان
بچ و سه نهت و. ئو کته بی پشکهش به سرجم مر فی جیهان
کردوو، که بوونه ته قوربانیه باو بی که م نیزم و فاشیزم.
هر له پشکیه که دا ده تهت چمکی ناباوی مژوگه راییه
(هیستر سیزم) خیه دایه نهو، تا بتوانهت له بی و ئوی
به د ربه نهت، که م به ستیه تی.

له و کته به دا (پلاته) به باوکی ئو باو بی میلیتاریستی
م ده رنه داد نهت، که نازیزمی ئه مانیه، فاشیزمی ئیتا لیه،
میلیتاریزمی ژاپنه، ستالیزمی سه قیه تی به ده ناسر نهت و. ئو
فیل سه فی گریک له پنهوای پاراستن و هشتنه وی ده و ته تدا
قوربانیه به تاک ده دات، که ئو ته گ یشتنه ناو ره کی
ئایدیه له جیه ته تالیتاریانیزم په ده نهت. له که مار که یدا
پاشا فیل سه ف کان ده خاته سه ره و، که به هی سه ربازی
ده سه ته بژر و به یارمه تی چینه فره وانی کره کاران
ده پار زرن. ئه وانی ه مووشتزان له و جیهان ئایدیه له
یاسا کانی که م ده گ ده زانن و هر خ یشیان پلانی سیاسهت
داد نهت. له ده زانین به ره می سروشت و که م ده گ نییه،
به کوو به بوونه وری ئایدیه و په و سهت، که له دنیای
ووته (ئه سه تراکت)، وات ته دنیای ئایدیه ئه به دیدا هیه.
به پی تیه ریه شه و کان (theory of forms) شهت کانی دنیای
م ته ریه و ه سه ته کان له گه اندان، به م له دنیای
ئایدیه وک خیهان پار زراون، چونکه ئه ویهان دنیای
استینه یه و ئه وانی دنیای ه سه ته کراو و نه وی لاسایکه ره وی
ئه وانن. له م دنیای ده په و سهت تاک ده ته له ئازادی خیه
ه به گرهت و ملکه چی سه ره که کانی بهت، ده نا ئار زوو
نه گریسه کانی، که به که کردنه وی سامان و ده سه ته ته و
په و سهتن، مللانه یان له ده که و ته و و ده بهت هیه نه مانی
که م ده گ. به م شه و یه (پلاته) به و وانه به رزگه راییه
خودا و ندیه یه ذرایه تی وونی خیه به بیرکردنه وی ئازادی
تاک ا ده گ یه نهت و به وای ده زاننه تاکه کان به رنه ژر
چاوده ریه و، که له دیدی (په ره) دا (پلاته) نایه و ته

نډاماني چيني ژرړو بگډون، بڼککوو دپيوټ هر لږم
دڅډا بمښښو، که بم شوو يې مژوو ملکه چي ياساي
په اين دکات، به جرړک مرقف له سايډدا زليل بڼت. پي
وايې شته کان چسپاو و استين، که هيچ گومان هڅناگرن. هر
له و کته بډا، وات له (که مڼگي کراو و دوژمناني) دا
پرسپاري (پويست) که فرمانه وايي بکات؟ (پلات) به چن
دتوانين دامودستگي سياسي به شوو يک ټک بڅين، که
له فرمانه وا بډکان، يان فرمانه وا دسته پاچه کان
(incompetent rulers) بگړين، زيان زړ بگړي نن؟ دگډت.

(پېر) کاته دکاته لاي (هيگ)، څډکاني توندتر دڼ، که
له کته بي (که مڼگي کراو و دوژمناني) دا پي وايي
نوښرايې تي ټټي ونېو (missing link) ي نوان (پلات) و
فرمي مډرني ته تاليتاريانيزم دکات. زريني
ته تاليتاريان نوډکان (modern totalitarians) نازان
بچوونيان به (پلات) دگډتو، بڼام گډلکيشيان دزان
قرزداري (هيگ)ن. بم شوو يې (هيگ) به باوکی ټو باوټ
نه توپيې دادنه، که دواتر ته تاليتاريانيزم له
برهم دت. گوتگلي وک (گډل تيا به و خودي څي دروست
دکات، کاته جڼگ له دژي گډلکي ديدا هډدگيرسښت)،
(بيري گډلان ټوپي دبريني څي له ددو تدا دڼښتو،
که له سړووي هډموو ټوشت و دادپروپيې که و يې)، (تاک
تيا ئامر که له خزم تکردي ددو تي نيشتمانيدا)،
(نکووي ناکرت جڼگ له پررېسډني مرډا گړنگ) و هي
ديکي له م شوو يې ټټي به رچاويان له هډوو جڼگي گتيدا
بنيو. ټوان به شوو يک (پېر) توو دکان، که له
(هيگ) دا م ترسي گډور بڼت.

(هيگ) پي وايي ووداو مژوويې کان ئامانجان له
پشته و يې، ئامانجي عقياني (rational aim)، که عقي
گشتگير هډيانده سووښت. عقي گشتگير خواوښد و
دسنتياتي ته واوي به سړ ټو ووداوانده هډي، به يې چاک و
خراپه وک يک به شداري له بزواندي ټوتي مژوودا دکان،
له کاته کدا کار کترکانش به چاک و به خراپانوه له لايڼ
ټو عقي گشتگير و ټټيان په دراو. مژوو به شانني
تراجيدي دزانته، نه وک به شانني به ختپاري، بڼام هاوکات
واي دڼښت هډموو ټو ووداو تراجيديان به ئاستي

ئازادیدا دجووون، هەر ل س ر ت ای کتبی (فلسفیی مژوو) دا ایدگ ی ن ت، ک مژووی جیهان شتک نیی، جگ ل پ ر س ندنی ه شیاریی پ و ست ب ئازادیی و، مژوو ب ئ و د چ ت پ ش و، تا ب ئازادیی زیاتر بگات، ئ و ووداوان ئ گ ر چی ب ما و ی ک و ک فاکت ر ی ن گ ت ی ف ل م ژوودا د ر د ک و ن، ب م د و ا ج ا ر ل ج و و ا ندنی و ت ی ئ و م ژو و د ا د ب ی ن و ه ش ی ا ر ی د ن ن ئ ا ر ا و، ب ی ی پ ی و ا ی م ژو و ب و و ن و ر ک و گ ی ا ن ی ل ب ر، ک ئ و گ ی ا ن ل ل ل ا ی ک ئ ا ز ا د ی ی ک ی ت ی و ل ل ا ی ک ی د ی ک ی ش ت گ ی ش ت ن ی ئ و ب ئ و ئ ا ز ا د ی ی، ب م ش و ی ی و ت ی م ژو و ب ر و ئ ا ز ا د ی ی ز ی ا ت ر، ک ه ر ئ م و و د ا و ت ر ا ج ی د ی ا ن ن ئ و و ت د ر ل ت ر پ د د ن، ب م ب و د ا م ژو و گ ی ا ن ل ب ر، ت و و ش ی و س ت ا ن، ل ا د ا ن، ل ل ت ی و ه و ر ا ز ی د ت، ک و ک گ و ت ر ا ل و ا ن و ه ش ی ا ر ی ی خ ی ب د س ت د ه ن ت، د ی ا ر ئ و ت گ ی ش ت ن ی (ه ی گ) د و ا ت ر ب گ ش ت ی د ک و ت ب ر ب ر خ ن، ب و ی س ر و ر ی ی (ب یری م ژو و) ب س ر ب یر ک ر د ن و ی م ر ق ی ه ا و چ ر خ د ا ک م ن ی ز م و ف ا ش ی ز م ی ب ر ه م ه ن ا، ی ک م ی ا ن و ک ل ا ی ن ی ع ق و د و و م ی ا ن و ک ل ا ی ن ی ن ا ع ق، ب م م خ ن ی (پ پ ر) ل و د ا چ د ب ت و، ک ئ و و و ی گ و ر ی ل ب ر ه م ه ن ا ن ی ک م م گ ی د ا خ ر ا و د ا ب ی ن ی و، ب و ی پ ی و ا ی د و و ت ه م و و ش ت ک و ت ا ک ه ی چ ن ی ی، ت ا ک ه م ل و و ی م ا د د ی و ه م ل و و ی و و ی و و ی و و ق ر ز د ا ر ی د و و ت، ب ی ن ا ب ت ه ی چ و و خ ن ی ک ل و خ o د a و و ن د ب گ ر ت، م ا د ا م ئ و و و خ ن ی و ک ئ و و ا ی ن ا ت و a و و ک ل ت و a و و ک ی گ ر ت ب ت، ئ و و د و و ت ت ا ک و ه م و و ش ت ک ی د ی ک ل خ ی د گ ر ت، ن و و ک ت ا ک ب ت د و و ت ل خ ی ب گ ر ت، ت a ک ب و م ل ک چ ی ی ب ش د ا ر ی ل ب د ی ه ن ا ن ی د a د پ ر o ر ی د a د ک ا ت، ک ب ش و و ی ی ک ی ها ل د و و ت د a ب ر ج س ت ی، (پ پ ر) ب ش ی پ a ن ز د ی ک ت ب ی (گ ر ی م a ن ک a ن و پ o و چ و و ک ر D ن و و ک a ن: گ ش ی ز a ن س ت ی ز a ن ی ن) ب چ م ک ی د a ی ل ل ک ت ی ک ت ر خ a ن ک R د و و و ل ل ر چ o a ر ن a و ن ی ش a ن ی و ک (D a ی L ل ک ت ی ک چ ی ی؟: What is Dialectic?)، (و و ن ک R د ن و ی D a ی L ل ک ت ی ک: Dialectic Explained)، (D a ی L ل ک ت ی ک ی ه ی گ ی ی a ن: Hegelian Dialectic) و (D a ی L ل ک ت ی ک پ a ش ه ی گ: Dialectic After Hegel) د a ت o و ی D ک a ت، L و D a ه و ی ه و و ش a ن D و ی S ک o چ ک ی D a ی L ل ک ت ی ک (dialectic triad) D د a ت و B د a خ r a و ی D ز a ن ت، ک L س R ب ن م ا ی T ت (thesis)، D ژ T ت (antithesis) و ئ N ج a م، ی a n (synthesis) D a م Z r a و، S R ت a ب یر ک ی ک، ی a n ب یر D ز ک،

یان جووټټیک هټی، که پی دگوترت تټز و زټرینټی کات
 دژټکی بټرهټم دټټټت، چونکه وټک نزیکی هټموو شټټکائی
 دیکټی دنیا خاوټی بیهای سنووردار و خای لاواری هټی، که
 ئوټیان بی دژټټز ناسراو، چونکه دژی ئو تټزټی. ململانټی
 ئو دووانټ بی ئټنجامټک دټگات، بټو مانایټی ددان بی بیهای
 یټکتردا دټټن و دټست لټ سنووردارکردنی یټکتر هټټدټگرن.
 بټم شټوټی هټردووکیان لټ ایټټکی دیکټدا یټک دټگرن، تا
 لټگټ دژټټزټکی دیکټدا بکټونټ ململانټیوټ. لټم وټانگټیوټ
 زانست و زانین بټپی ئو پرنسپټ گټش دټکن. لټرټوټ
 وټانینی بټ مټژوو لټوټدا بټرجټستټ دټټت، که هټر قټناغټکی
 نوټ لټ پی ئو ململانټیوټ دټټ دی، که بټرهټمی دژایټی و
 ټټکردنټوټی قټناغی پټشوټ. مټژووی جیهان بریتیی لټ
 دټرخستنی ئوټی بټ حټټ ناسراو، که لټ پی دایټلټکتیکوټ
 بټرهټم دټت. وټک گوترا (هیگټ) پی وایټ مټژوو چارټنووسټکی
 حټټمی (predetermined) ی هټی و تټکټای مرټقایټی هټر لټ
 سټرټاوټ بټرټو ئو چارټنووسټ بی وټوټی. لټرټدا دوو خای
 بندټټتی هټن: یټکټم، ململانټیټک، که زنجیرټیک قټناغ
 دټټټت. دووټم، هټر ووداوټک هټکاری هټی. واتټ ئو دوو
 خاټټ ناوټرټکی حټټمیټی مټژوو پټک دټهټن. ټټگټزټکانیشی
 دټوټت، جټنگ و پاټټوانی مټزن. ټټوشتی بټرزی تاک لټوټدایټ
 لټ پټناوی سټروټری دټوټتدا بټنگټت و پاټټوانبازټتی
 نموونټیی خی پټشان بدات. لټ بټشی (دایټلټکتیکی
 هیگټیانټ) دا دټټټت فټلسټفی (هیگټ) تایبټتټ بټ شوناس، که
 بټ فټلسټفی شوناسی عټقټ و استینټ (philosophy of the
 identity of reason and reality) ناسراو، یان ئټگټر کورت
 بکټرټټوټ، دټټټت فټلسټفی شوناس (philosophy of
 identity)، که دټټټت عټقټ دنیا ی (the mind is the world)،
 بټوټی مټعقووټ استیی، چونکه استینټ و عټقټ هاوټټکن (the
 reasonable is the real; because reality and reason are
 identical). واتټ فیکر بټ حټقیقټتټوټ پټوټست دټکات. هټر
 شټټ فیکر نټټټت، حټقیقټتیش نیی و ئوټی فیکر دټرک بټ
 قووټایییټکی ناکات، دټکټوټتټ دټرټوټی بټواری
 ئټستمټلټجییوټ. بټ مانایټکی دی، پی وایټ، ئوټی فیکریټ
 واقعیټش، ئوټی واقعیټ فیکریټش. بټم شټوټی حټقیقټت
 خټسټټتی که تاییانټی هټی و ټټحیش، که هاوواتای عټقټټ،
 سټرچاوټی هټموو حټقیقټتټکانټ. ئو وټانینټی (هیگټ) لټ
 چټمکی دټوټتدا ټټنگ دټاتټوټ، که بټرژټوټندی بټش بټ لاوټ

دښت و بړژو نډی ک دځات سړوی هډموو شتکډو. ئو و
وا دځات (پپر) ب تالتاری نی بزانت، بوی شوناسی
تاکځان ل ناو ئو گشت دا دشارتو.

(پپر) ل کتبی (کډمگډی کراو و دوژمنانی) دا پشتگیری
خی ب (شپنهاو) دځات، کات گوتووی تی (هیگ) (ل)
پیاوکی فریودر زیاتر، شتکی دی نی، ک توانیوی تی
نوویک ب تواوی بشوډت). خیشی ب و تډم تباری دځات،
ک مرځکی بباک و ل پناوی خزم تکردنی (فریدرکی
سیدم) دا، ویژدانی خیی فرشتوو. ششگډیش نی، بکوو
چوسډر. دسا ئگډر ئنجامی فلسف وبرانکډرکی
ن بووای، هر ب شای نی ئوی نډزانی لی بکډتو، ک
ئو وای ل دځات پسرست چنډ ئاسان قشم رډک بب
دروستکری مژوو (how easily a clown may be a 'maker of
'history).

ئمجار یان ځنډی (پپر) ئاستی (مارکس) دکرست.
فلسفوی ئو ل ودا بډرچست، ک سړمایډاری قناغک
و دبت وک قناغکانی پشخی تډپډنر، چونک ل
سایډا دخی کرکار ډډرچتر دبت، ب بډم
شو ب ووخانی خی ل ک کردوو. وات مژوو بپی
پرینسیپی حتمیت هر ب و شتانه دځات، ک زانینی مرځ
پشبینیان دځات، ل کاتکدا (پپر) پی وای ووتی
مژوو ب شووی بډرچاو دکډتو ژر کاریگری
زانینمان و. ب ودا ناتوانین پشبینی ئو بکډین ئو
زانینمان ب کو دځات و چنډ گډش دځات، ئو سځت
پشبینی مژوویشمان بکډین. کډمگډی داخراویش بډرهمی ئم
تگډشتن، ک استیډکی ئو کډمگډی ل بوون وډرکی
ئرگانیکی بایلجی دچت و تا اډی کی زریش تیډری
ئرگانی، یان تیډری بایلجی دوت (organic theory of
the state) ی ل سډر جډج دبت. بډم شو ب کډمگډی
داخراو ل مگډل، یان ځنډ دچت، بوی یکی نیمچ
ئرگانیک و ئندامانی ب شووی نیمچ بایلجی پک
بستراون ت و. ل یدی (پپر) دا (مارکس) یکک ل
دوژمنکانی کډمگډی کراو، نک تډنیا ل بډر ئوی باو
ب حتمیت مژوو ه، بکوو ل بډر ئویش عقی
ژمار یکی زر مرځی خستوو ت خزم تی بیرکی پشبینی
نایند و، گډی یگډی کی زانستیان ب چار سډرکردنی

کښه کم مایه تیښه کان. له بهر نه ویش په نا به شته شاته، له کاتېدا لای (په پر) شته شته و گډر شته و نی ده نه. (په پر) خه باو ی به گډه انی هه واش هه ی. په ی وای (مارکس) له لایه ی ته پیا دده مزر نه، به وای مژده ی کم مگه ی دده، ته پیا جیاوازی چینه ی ته نه ماو و مرغه کان یه کسان دژین، له لایه کی دی دیکته ته پر لیتاریا ده په نه، که بینرا چ سته مکی گور له ژر نه و ناو ده له مرغه کرا. که واته ته ریبه کی گشتگیریانه ی مژوو. له کته بهی (که مگه ی کراو و دوژمنانه) ده دگاته نه وای به ته په ویست ناکاته له کدانه وای (مارکس) به ته ته لیزمی دایه لکته به هه نه و ربگرین، به کوو دکرته وا له به وانین په شنیازه کی به هادار و له ده یارم تیمان ده دده، کاته له شته کان ده وانین، بزانه نه وان په پاشخانی نا بووریان هه ی. له گډه نه ویشدا نه و خنه ی له (مارکس) ده گره، به به راورد له گډه نه وای (هیگه) ده، سوو کتر، به وای ددانه په ده نه، (مارکس) له په ناوی مرغه چی و ساو ده کاری کردوو و نه ویش له بهرچاو دگرته، که افه نه و به کم مگه ی سده نه زده م، بایه خدار، بگر هه وای داو په نا به مته دی عه فانه بیاته.

خنه ی توندی (په پر) له نا استی مژوو گه رای ی له سنووری نه و سه فیل سه فده ناو سته، به کوو به هه موو نه و نا استانه یش ده په ته و، که نه وان ته پیا کاریگر نه. له به وای (فرغه ی فرانکفرته) یش په یشکی نه و خنه ی به ده که و ته، به وای هه له سه به تاو به (هیگه) و (مارکس) سه رسامنه. به نمونه له که نگر ی که م نه ناسانه نه مان له سه ی (1961) ده به شدار ده ته و ووبه ووی (ته ده ر ئاده رنه) ی هیگه ی و مارکسی ده ته و. له کته بهی (ناکه کی په زیفیه سته کان له که م نه ناسی نه مانده: The Positivist Dispute in German Sociology) ده، که له ناوانه: (ته ده ر ئاده رنه، هانس نه لبرته، الف داریندر ف، یه رگن هه برماس، هارالد پیلته و کاره ر. په پر) په که هاتوو و (گلین نه ده ی: Glyn Adey) و (دافید فریسه ی: David Frisby) به ئینگلیزی و ریانه گه او، (په پر) به له ووبه ووبو نه وای خه و نه دامانه نه و فرغه ی ده کاته. ده ته ته خه به شته یکه داته و، که سه خته بوو هیگه ی و مارکسیه کی وک (ئاده رنه) په سه نده بکاته. استیه که یش خنه ی له دایه لکته گرتوو. کار به و

گډيشتوون (الف داريندر) ي کډم ډډناس نائوم ډډي ځي ډا بگ ډډنټ، کډ دوو تډو ډډري دژب ډډي کي بواړي کډم ډډناسي لډم کډنگر ډډا بانگه ډډشت کردوو و ډډم ململاند ډډي نايدي لډجيي ډډي لډ کډوتوو تډو. (پډپر) ځي بډشي سډي مي کډبي (ډډفسان ډي چوارچډو)، کډ ناوي ناو (عډق ډيان شډډش) بډ ډو باسډ تډرخان دډکات. دډډډت دډم ډډوت مډژووي ډو کډبي و ناونيشانډ فريودډر کډي بگ ډډم ډو. سا ډي (1960) بډ مډبډستي گډوگ ډډباري (لډجيکي زانستي کډم ډډا ډي تي) ډي و بانگه ډډشت دډکرت. پډي ډا دډگ ډي نرډت (ډاډرنډ) ي پډر فيسډري فرانکډرتي لډباري باسډکډي ډو و ډو قسډي دډبډت. ډو و بوو وک پډشتر گوترا لډ (1961) دا بډشدار دډبډت. ديار پډويست نيي ډډم لډر دا هډموو ډو و شتانډ بنووسينډو، کډ (پډپر) دډيانگ ډډډت و، چونکډ باسډکي سډربډځي دډوت، بډډام گرنگډ بگوترډت، کډ ډډم دډډډت هډوي داو باسډکي بډ بډډگي تډکمډ بخاتډ وو، بډ شو ډيک ډو وکي هيگډي و مارکسي نډتوانډت پډسډندي بکات، لډ کاتډکدا ډډم، واتډ (پډپر) بډها ډيکي گډورډي بډ ډډنداماني فډرگي فرانکډرت لډ چډشني (ډاډرنډ)، (هډرکهايمډر)، (هابرماس) و ډو واني ډي دانډناو، بډډکوو تډنيا ويستووي تي لډ بواړي سياستډا ډاو ډيان لډ بداتډو. هډر لډو ډا (هابرماس) هډرش دډکات سډر (پډپر) و بډ فيلډسډفکي پډزيتيفيستي دادډنټ، کډ لډگ ډډ ډو دايډ دډځکډ بډم شو ډي بډنډت و، بډ مډرجډ (پډپر) ځي لډ کډبي (کډم ډډگي کراو و دوژمناني) دا ډډځني توندي لډ پډزيتيفيزم گرتوو و فډلسډفي (هيگډي) لډ ژډدا ناو نووس کردوو. وک گوترا پډي وايډ ناونيشاني کډبډکډ، (ناکډکي پډزيفيستي کان لډ کډم ډډناسي ډډماندا)، فريودډران ډي.

پډپر و کډم ډډگي کراو و دوژمناني

هډموو ډو واني لډم بډشان ډي سډر وډا گوتران، لډباري کډم ډډگي کراو و کډم ډډگي داخراو وډن. واتډ بډچووني (پډپر) لډباري ډو و دوو چډمکډو تډنيا بريتي نيي لډو کډبي ناوي ناو (کډم ډډگي کراو و دوژمناني)، کډ لډ سا ډي (1945) دا چاپي کردوو، بډډکوو سډرجډم بډرهډم کاني، بډ گډوگ کانيشي و تايډتن بډو دوو چډمکډ. مډبډستي تي لډ ډي ډو کډبي و چارډسډر بډ ليبراليزم بدډزډت و، کډ ډوډم بډ هډي سډرکډوتني کډم ډډيزم، نازيزم و فاشيزم کډوتبوو بډر

[illegible]

لەم نووسیندا مەبەستمان ئەوەیە دەرێخان، ئاخە ئێوە
 ڕەخنەیان (پەرە) ئاوەستە فەیلەسەفانی دیکە کردوون،
 دروستن، یان نادروست، لە کاتێکدا کەم نین، ئەوانەیان ڕەخنەیان
 توندیان لە فەلسەفەکانی گرتوو، بەبەرامبەر ئەوەی لەمدا بە لای
 ئەو بایەدا ئەچووین، بەبەرامبەر ئەوەی سەرکێمان ناساندنی
 فیکری ئەوەی بوو، ئەوانەت ئەمانە نوێستوو وەک توێژینەوەیەکی

فلسفہ کی بیخ بنی۔ وہ۔ وہی ناسا ندیمان داو، تا لہو و
 بوانینڈ ٹو پیر گراف (ٹارام کاکی فلاح) و بزائین،
 ٹاخ کھموز پیر پیر ندی و فلسفہ یو و۔ ٹگہر لہ
 ٹایند دا پویستی کرد، بے خشا یی و بے دی دگہ یی و۔
 خاکی دیکہ گرنگ، ہو وستی لہر بکر، ک ٹویش،
 ٹو و۔ (پیر) لہ ووی پرینسیپی پو وچہ کردن و، یان
 بدر خستہ و و لہو فیلہ سفانی وانیو، دنا سہر سامی
 خہ بے ٹاشکرا، یان بے ٹامار بے ہر یہ کیان دہر یو۔
 سروشتی فلسفہ وای، ک ٹا استی قوو و جیاواز لہ فیکری
 مر فای تیدا پک دہن، بے اد یہ ٹا استہ کان چہ ند دڑی
 یہ بن، ہشتا بشاری ٹو ٹا استہ جیاوازانہ دہن و
 لہ کنتہ کستی دیکہ دا دہر دہن و۔ بے نمونہ فلسفہ
 فیلہ سفانی وک (مارکس) دوی خہ کانی (پیر) یش ہشتا
 توانای خہ لہ دہست نہ داو۔ تا ٹمہ یش (ہیگ) بے ہر کی
 گہر و لہ ناو فیکری فیلہ سفانی دیکہ دا ٹاماد ی۔ ٹو و بے
 (فرید)، (ٹہر)، (ٹادہر) و ٹوانی دیکہ یش ہر
 دروست۔ ٹو و فیکری میلی و زمانی میلین نا توان شتہ کی
 جیاواز لہ و ہ ی، دہر بے، ٹمہ ٹگہر جاروبار نمونہ یان
 لہ دہن یی و لہ سہریان ہو وستی دہر ی، لہ ہر ٹو و ی
 بوونہ بے شک لہ کلتووری بیر کردن و ی گشتی، دنا لہ ہر
 ٹو و نیہ ٹا استہ جیاوازن و لہ ہو و ہو و گہ یشوون۔
 بے و مہر بستی یش ووبہ وویان دہین و، تا نہر خہ یان، بے کو
 ٹو و دہر یش تہ پیرین، ک ہ ایگرتوون۔ (ٹارام کاکی فلاح)
 وہنہ زہرینہ نووسہر میلیہ کانی دیکہ ٹوانی گوتوون،
 ک ہر کسہ کی تریش، بے ٹو و وک ہ شہیر خہ ناسا ندہت،
 دہ توانہ بیانہت، بہام بے و دا دامودہ ستگی ک مہ یہ تی
 لہ شو و گہ فار، ہر نام، تیفی و ہی دیکہ ہن و ٹو و شہ
 ووکہ شانہ دادہ ہر و، ک ہمان قسہ خہ کی ٹاسایین، بے و
 مہر بستی وک شتی جیاواز پشانیان بدہن، ٹو و دہر کرہ لہ
 ہر مہر دی پرسیار و ووبہ ووی خہ یان و ٹو و دامودہ ستگی
 ک مہ یہ تیانہ یش بہین و، ک ہر ویان پہ دہن، لہم
 نہ و دا نووسہری و میلی و خہ گری میلی
 ہاوپہ یمانہ تیان پک ہناو، تا لہ لایہ کی یہ کتر لہ ٹاستی
 خہ دا ہارہزن و لہ لایہ کی دی بے یہ کدا ہہر ہن۔ دیارہ تہ
 کاتہ دہر شتی ووکہ شتہ پیرین، ٹو و بے شو و یہ لہ
 شو و کان ٹو و ووکہ شییہ لہ زمان و مہر تدا ہرنگ دہر تہ و،
 بہام مادام دہست لہ وستی تہ پہ اندن ہر ناگریت، ٹو و

بوارک دځسټنيت به گوتنی شتی جياواز، به مځرجه ئو
 چمکانه هېگریتو، که فډه دراون، بهو مېستې لې ځي
 دايېلگډو ځاييکانيان بدزیتو و هېندکانيان
 دبرخيت، به شوېک نه هېيت ئو نووسډر فډډر
 (thrower) به هېمان ناست بباتو، بهو مانايې ئو تېنیا
 کاتې بتوانت به ئو چمکه بگډتو، که بېوت ئوې تې
 تېپډت، نهوېک ئوې ځي پاتې بکاتو. لډر دا من ځمم
 لې ناستې تېکستېکدا بېنيوتو، که نووسډرکې به هېمان
 زمانې ځي، بهام فریودرانې دېوت پېم بېت (پېپر) ی
 نهک ناسیو، بهکوو فېلسفېکې ئو لې پا هېی فېلسفې فانی
 دیکې دا زړ شتی فېر کردوو، لې کاتېکدا ئوې نایبېنېن،
 ئو فېلسفې و کاریگرې فېلسفېکې یېتی. ئېگر لې ماوې
 ئو سډېي ځاېر دودا فېلسفې (پېپر) بوووا یې تې
 ئا استېيک لې ئا استېکانې فیکرې ئېم، ئایا ئېم
 کاریگرېيکېمان نهک لډر ناستې نووسېن، بهکوو لډر
 ناستې واقیعیشدا نه دېنې؟ ئایا خوښېوې فېلسفې
 (پېپر) وامن لې ناکات دېست لې فډدانی چمکه هېگرېن؟
 ئایا ځگر نیې لډوې به ئاسانې به چوونې نووسډرانمان
 بهسډر دا تېپډت؟ ئایا دېهېت دېست به خورافو بگرېن،
 لې کاتېکدا دنیای نووسېنمانې داپېشیو؟ ئایا نووسېنې ئو
 نووسډر به ناوبانگ و دیارانې کاتې دځرډنه بهردمې
 تاقیکردنه وو، دډرډچن؟ ئایا بهشکې زړې نووسېنې ئوانې
 لې ماوې سې ساډا کاریگرېيکې ئوتېیان بهسډر عېقې
 ئېم دا جې هشتوو؟ لې کاتېکدا (پېپر) لې ځي ځنډې
 عېقېانېيېو ووبېووی سډرجهم فیکرې فېلسفې به گشتې و
 ئا استېي مځووگرېيې به تايېتې دېتو، که لې (پلاتې)،
 (هېگې)، (مارکس) و ئوانې دیکې دا بډرجه ستېي، ئایا لې و سډ
 دېيې دا فیکرې ځنډېي لې ناو نووسېنماندا دډرکېوتوو؟
 ئایا ئو گومانې چېي (پېپر)، که دگاتې ئوې تېرېي
 سایکېلجېي (فرېد)، (ئډلر) و ئوانې دیکې به نازانستې
 بزانهت، وای لې ئېم کردوو پرسیار لېو تېگېشتنېي
 نووسډرانمان بکېن، ئاخې داهډنرانېي وېک بانگېشې به
 دکېن، یان هېمان فیکرېي میلیي و بهو چمکه فډدراوانې
 ازېنراوتو؟ ئایا به گشتې لې لای ځنډېي ئېم هېوې
 دامزړاندنې کډمېکې کراو هېي؟ ئایا بهشکې زړیان دواي
 پېژنې سیاسېتمداران، یان فډرمانېوا دېستې پاچېکان
 (incompetent rulers) به دډرېنېي (پېپر)، نهکېوتوون؟

لـر دا بـ پرسـیار کانی تـو وـر یـک مـم د گـم مـو و هـندکی دیکـیشیان دـخ مـ پا . ئـگـر (ئـرام کاکـی فـلاح) بـ استی ئـو نووسـر و فیلـسـفانـ د ناسـت و بـرهـمـکانی خوـندوونـتـو ، بـچی هـشتا زمانی نووسینـکانی هـند سادـن؟ لـر چی کاریگـری بـچوونی ئـو نووسـرانـی بـسـر و نـابینین؟ ئایا تازـبـتاز دـت فـان مـانم خوـندوونـتـو و گریاندوومی؟ کوا مـخـنـی عـقـانی (پـپـر) و کوا شـپـلی گومانـی؟ وک لـ سـر تادا گوترا ئایا ئـگـر بـ بـرهـمـکانی بـر لـم گوتوبـژـی بگـمـینـو ، هیچ ئامـژـیک دـبینین ، کـ پـشانی بدات ئـو خوـندـری فـلسـفـ بـ گشتی و هیی (پـپـر) بـ تایبـتی؟ ئایا خوـندـری سـر تـایش لـ خوـندـنـوی چیرـکـکانی ئـودا تووشی بـربـست دـبـت ، یان وک هـر تـکـستـکی دیکـی فـلـکلـری لـیان تـدـگات؟ ئایا دـتوانم وک خوـندـرک داوای لـ بکـم بـ ئـارـزووی خـی یـک لـ و نووسـر و فیلـسـفانـ هـبـبـرـت و چـند دـکیان لـ بارـو بنووسـت؟ لـیان پرسـیو : (تایبـتمـندیـ باشـکانی پیاوان کامانـن؟) ئـم و مـامـکـیـتی : {پیاوان تایبـتمـندیـ باشـیان زـر کـم و لای من پیاو بوونـو وـرکـی زـر مشـخـر و خـویست (ئـنانی) و نـگـبـتـ ، هـرچی نـگـبـتی ئـم گـی زـویـیـ هـی پیاوان و تـواو دونیای خـرهـمـتـیان داگیر و ناخـش کردو ، بـمـم بـختـو وـر ئـو کـسـی باوکـکی باش ، یان بـ مـکـوت مـردـکی باش ، یان برایـکی باشی هـی ، ئـو یان شـتـکـ ئینسان ناتوانـ لـ کـسی بسـنـت ، وک یا نسـب وایـ} .

دوای ئـو و مـامـی پرسـیاری (تایبـتمـندیـ باشـکانی ژنان کامانـن؟) دـداتـو و دـت : (استت بو ئـم دونیای ژن ایگرتـوو ، بـ جوانی و میهرـبانی و ناسکی خـیـو هـموومانـی بـم دونیایـو بـستووـتـو ، گـر ژن نـبووایـ دنیا دـبوو چایخانـیـکی گـورـی پـ لـ دووکـ و قـیژـقـیژ) .

وک پـشـتر گوترا گوتووـتی زـر شـت لـ کتـبی (کـمـگـی کـراو و دوژمنـکانـی) (کارـ پـپـر) و فـر بوو ، لـ کاتـکـدا ئـوانـی گوتوون ، بـ مـرجـ کـسـ چـند دـکی ئـو فیلـسـفـی خوـندـبـتـو ، قوـبـنگـکانی دـناسـت و دـزانـت ئـو پـچـوانـی فـلسـفـی ئـو . وک گوترا (پـپـر) بـشی زـری تـمـنی بـ تـکـشـکانـدی پرینسـپی ئینـدکـش تـرخـان کرد . ئـو نووسـر ی ئـم لـ چ مـیـکـو بـی دـرکـوت ژن و پیاو بـو خـسـتـانـ دـناسـنـو؟ لـ مـیـسـرنج و ئـزموونـو ، کـ

تٽڪڙاي ڇڏي (پڇر) لڙوان ڇڏي. وڻڪ گوترا ٿو ڏووان ڇڏي
سڙڪي نين لڙ پڪهڻائي تيڙيدا، بڻڪو تڻيا
يارم ٿيدڙن. لڙ ڦڻاغي ٿاماد ڀيدا ٿو مان ڊڙاني، چونڪ
ٿلفبڙي ڦلسڦڙي ٿو فيلسڦڙي. کوا گريمان و ڦڻا ٿانڊن؟
کوا پرينسيپي هڙو و هڙو؟ ڇمڪي پوڇ ڇڏي ڪرڊن ٿو، يان
ڊڙڇسٽن ٿو بڇي ڊيار نيد؟ ٿڳڳر يڪ ٿنمان ڊڙيڻ ٿو
وڻڪ پياو بڻ لاي ڏوڪ ٿو و ڦيڙ ڦيڙا چو، ٿو ڊم ٿو
گريمان ڇڏي تڪ ڊڇڪت و هڙناسٽ ٿو، هڙتا ٿڳڳر بڻڙمار
پياوي تر بڻ نمونن بڻ ٿو. گوتمان (پڇر) نمونن بڻ
مڻلي قوڻينگ ڊڻ ٿو، ڪڍ ڊڇوتڙت هڙموويان سپين، بڻام
ڪاتڪ ٿڳڪي ڊيڪ مان ڊست ڊڪو ٿو، ٿو تٽڪڙاي ٿو
بڻگانڙي بڻ ٿو ڊهڻران ٿو، گڏي تڻيا قوڻينگي سپي
هڙي، بڻو ڊانڙي پوڇ ڊڻ ٿو. بڻڪورتى هڙزار قوڻينگي
سپي ناتوانن بيسلمنن سڙرجم قوڻينگ ڪان سپين، بڻام يڪ
قوڻينگي ٿڳ ڊتوانن (ياساي گشت قوڻينگ ڪان سپين) بڻ ڊڙ
بخات ٿو، يان پوڇ ٿو بڪا ٿو.

دابلشکردنی ژن و پیاو بل دوو بلری جیاوازی دژبل یکه، پلوه ندیی بل دوالیزم وه هی، که هر دبلت شت کان له یکه جودا بکاتوه، تا بل ئاسانی ساری لپان دبرجهت و و سفیان بکات. ئایا هه موو ئوه خو سه ته خراپانای داو نی ته پیاو، ناکرته له هه ندهک ژنیشدا هه بن، بل لاکه دیکه یشدا ناکرته هه موو ئوه خو سه تانای بل ژنی یز کردوون، له هه ندهک پیاویشدا دبرکه ون؟ ئه م گوتانه نو نین، بکه کوو برددوام له ئاستی میلیدا گوتراوه ژنان خراپ و پیاوان باشن، یان پیاوان به د و ژنان چاکن. من خه م زیاتر له جار که گوتووم ژن له دنیای مندا هه موو ئوه و شتانای له دست دهت، که پیاوی په د ناسرته وه. وکه پیاو ده توانن تاوان بکه ن و وکه پیاویش نه یکه ن. ئه گه ر ژنان و پیاوان به و شه وه یه یه ن، له ته گه یشته نه گشتیه میلیدا هه یه و (ئارام کاکه ی فلاح) یش له ی و رگرتووه، مانای وایه هیه ویسته کی خیانیه ته دا نیه، که ئاوان، بکه کوو هر له ئه ز له وه وا هاتوون. ئوه نه که هر به رگریکردن نیه له ژن، بکه کوو که مکردنه وه ی به هایشیه تی. من کاته به ئاستی دژنی کوشتم، که توانای نه وه م هه یه بیکوژم. واته هه ردوو هه به ژاردم له بردد مدان و خه م یه که کیان هه د به ژرم، ده نا کاته سه رچاوه یکه په ی گوتووم نابته بکوژم، یان توانای نه وه م نیه بکوژم، یان نام و ته وه به وه ی سزا

بېمټو، بېي ناکوژم، ټو من کيل م و ټو ډيک م،
 ټعبير نيي ل ويست (will) م. (سر رن کي رک گډرد) ډي فيل سټف
 و تي لجن (Theologian) ټو ل ټي هر دوو چه مکی (هوش)
 و (نيگه راني) يه وه لک د ډاټو. پي وايه ټوهي شوازي
 ژياني تاک ديارۍ ده کات، هه سوک و تيه تي، که هر ټه مه يشه
 ده يخاته به رده مي هه بژار دني ټوهي ده يه وټ. بهم شوه يه
 بياردان له لايه ک پوه نديي به هزامه نديي خود (self-gratifying)
 و له لايه کي ديکه به هوش (Ethical) هوه
 هيه. وات ټاک خاوه ني ټازادي ته واوه لهوه چي
 هه ده بژرټ، که هر ټه وه يشه بياره کاني ديارۍ ده کات،
 به ام ټه وه هاوکات له گه خيدا نيگه راني ده ه ټ. وه خټ
 که سټک له سر لوو ته کي شاخ کدا ده وه سټټ و ب خوارۍ خواره وه
 ده وانټ، دوو جر ترسي لا دروست ده بن، ترس له که وتن و ترس
 لهوهي ه کارک پاي پوه بنټ خي هه بدات. ترسي دوو هميان
 له وه وه ډته کايه وه، که ټازادي ته واوي هيه چي
 هه بېژرټ. واته خي هه بدات، يان نا؟ خي ټه و بياره
 ده دات و يه ککيان هه ده بژرټ، که ناوي (سره سوو ټي، يان
 ماخ لانۍ ټازادي: dizziness of freedom) ټ ټ ده نټ، بهوهي
 دوو ډه کاميان هه بېژرټ. واته تاک بوون کي مټ ابي هيه.
 پي واي نيگه راني حقيقتي ټازاديي، ب و مانايي نيگه راني
 ب و شتو و پو سټ، ک مرځ د يکات. ل لړ دا ټ نيا ټ و
 خوارۍ خوار و يي نيي نيگه رانيي ب د ه ټ، ب کوو چاوي
 خيشي تي. با واي دابن يي ل خوار و نا وانټ. ک وات
 س ر سوو ټ کات دروست د بټ، ک مرځ ټ گډر کاني خي
 د بينټ. ل و س ر سوو ټ يدا ټازادي داد ب زټ و ه ر ل م
 کات ټ شدا ه موو شت ک وو د ټات. کات ټازادي ب رز
 د بټ و، بي د ډر د ک وټ گونا ه بار. مرځ ل ډخي
 نيگه رانيدا ب شو ي کي دوو فاقيان گونا ه د کات. ب
 ماناي کي دي، ل کاتي ل ه شچووندا د سټ ب گونا ه د بات.

(ټلب ټرټ کامي) ل س ر ټاي کټ بي (مرځي ياخي) دا ل بار ټي
 ماني (به رزايي کاني و زهرينگي) (ټيميلي بر نتي) ي و
 د نوو سټ: (هيسکليف ټاماده يه له پناو به ده سته ناني
 کاتريني خ شويستي دا هر که س کي گټي بکوژټ، ب ټوهي له
 خي بپر سټ ټاخ ټه و کوشتنه ه وايه، يان بيه وټ به پا پشتي
 تي رييه که وه پاساوي ب به ن ټه وه). استيي کي (هيسکليف:
 Heathcliff) ده يه وټ له ټي هاوسه رگيري له گه (ټيزا ب لا

لینتن) هوه خای و خانه واده کهای تک بشکندن، بهو مه به سته ی تننه له (ئدگارد لینتن) ی برای بکاته وه، که ئستا مـردی (کاترین ئیرنش) ی خـه ویسته تی و هر له مندا ییشه وه پـکه وه له ما کدا گهـوره بوون، بهوه ی (میستر ئیرنش) ی باوکی (کاترین) کاتـ زانیویه تی (هیسکلیف) مندا یکی بـکه سه، یان فـدراو و له شه قامه کانی لیقه ریولدا ده سوو ته وه، هـیگرتو وه ته وه و وهک دیاری بـ هاوسه ره کهای هـنا وه ته وه. لـردا (کامی) بـرگری لـ کوشتن ناکات، بـکوو دـی و تـ ئو و پـشان بدات، کاتـ ئـم تـیرید کمان لـ بـرچاو گرتوو و ئـو تـیرید فـرمانمان پـ دـکات، چی بـکـین و چی نـکـین، ئازادیمان لـ دـست داو. بـ ئـوی تـ خـسـ تی مـا یـ بدـیتـ پا کـسـک، وک ئـوی (ئارام کاکـی فـلاح) کردوو یـ تی، ئـو سـرچاو تـ لـ بـرچاو گرتوو و پـوـر کانت لـو سـرچاو یـ هـناون. باش و خراپـ تـنیا لـ گـی پـوـر و دـستـنیشان دـکرـن، کـ سـرجـم بـرهـمـ فـلسـفیـ کانی (نیتش) بریتین لـ ووبـ ووبـوونـوی ئـو سـرچاو و پـوـرانـ. بـگشتی فـلسـفـ لانی کـم لـو و دژی هـموو دابـشکردنـک و سـتاو تـو، بـوی لـ هـر دابـشکردنـکدا کـمـمـک مانا لـ پـناوی دـستـا تـا دـکوژرـن، تا حـقیقـ تی چـسپاوی ئـو دـستـا تـ بـمـنـتـو. ئـو پـرسـسی جودا کردنـو یـ دـی و تـ هـموو شـکـ ئاسان بکاتـو و بـ خـرایـی بـ ئـنجامـک بگات، کـ پـشـتر لای جـماوـر زانراو. لـ ئـفـریسمی پـنجی کتـبی یـکـمی (مرـفی قـاـبوو لـ مرـفـایـ تـیدا: Human, All Too Human)، لـ ژـر ناو نیشانی (خراپـتـگـ یشتنی خـون) دا دـنووسـت: (مرـفی شارستانـی تـ سـر تـاییـ زبرـکان وای دـزانی لـ خـوندا دنیای دووـمی استی دـدـز تـو. کـ ئـر بـنکـی سـرجـم مـتافیزیکایـ. بـ بـ خـون نـدـکـرا مرـف پاساو بـ دابـشکردنی جیهان بدـز تـو. جودا کردنـوی ح و جـستـیش هـر پـوـندی بـمـا قـ کـنـی خـونـو هـی).

لـ بـرهـمـ کانی پـشوومدا بـ نموونـ لـ کتـبی (کوشتنی فیل و پاراستنی دوو کانی شووشـوات) دا هـو وـم داو بـ وردی لـو بارـی و بنووسم، بـی نامـ و تـ لـردا بـچوونـکان پاتـ بـکـمـو.

تـ لـم هـسـنگـاندنـدا تـنیا ئـوانـ سنووردار ناکـیت، کـ هـیـاندـسـنگـنیت، بـکوو ئازادی لـ خـیشت دـستـنیتـو و

بـ و سـرچاوـیـی دـدـیت، و ا پـوـر کانت لـ هـهـنـجـاون. ئـ و پـرـسـی جودا کردنـوـیـ دـیـوـت هـمـو شتـک ئاسان بکاتـوـ و بـ خـرایـی بـ ئـنـجامـک بگات، کـ پـشـتر لای جـمـاوـر زانراوـ. (ژنـکـان بـگـرد و پیاوـکـان بـدن)، بـرـهـمـی ئـ و دابـشکارییـ و تـیدا پـوـر خراوـتـ گـ، کـ نـک لـ ئاستی میلـلیمان دوور ناخـنـوـ، بـکـو پتر بـوـمان گرـ دـدـنـوـ.

ئـم گوتوبـژـی (ئارام کاکـی فـلاح) دـر بـینـکی سادی فیکری میلـلیـ، با ناوی کـمـمـک فیلـسـف و نووسـریشی تـدا هاتبن. ئـوـی دـت، گـیـ پیاوان (خـرـهـمـاتیان داگیر و ناخـش کردوـ)، هـمـان هـمـی لـجیکیی و فیکری میلـلی سـپاندوویـتی، هـمـان دابـشکاریـ و بـ مـبـستی ئاسان کردنـوـ، پـنـای بـ برراوـ، دـنا ئایا نموونـی ئـ و پیاوانـ لـ خـرئـاوایش نین؟ دابـشکردنی دنیا بـسـر خـرـهـمـات و خـرئـاوادا، بـ و مـبـستی یـکـکیان بـرز بکـیتـو و ئـوـی دیکـیان نـوی، ئـ و هـمـ لـجیکییـ، کـ بـ (جـخت کردنـوـی لایـنگرانـ: confirmation bias) ناسراوـ. واتـ پـشـتر بـیارـکـ دراوـ و سـرچاوـ لـ بـرچاو گیراوـ.

یـکـ لـ و پرسیارانـی لـ کراون، لـبارـی ئـنگـوـیـ، کـ حـزی لـ کامیانـ. ئـمـ و ئـمـکـیـتی: (من هـمـو ئـنگـکانم پـ جوانـ، بـمـ ناویاندا گرـهـر دـبـ یـکـکیان هـبـژـرم، ئـوا شـکـری هـبـژـرم). یان پرسیاری: (زیاد لـ هـر شتـک ـقت لـ چییـ؟)، و ئـمـکـیـ: (لـ درـ) یـ.

لـ سـرـتای هـشـاکاندا بـرنامـیـکی تیفی هـبوو، کـ دـچووـ مـان و کـمـمـک پرسیاری لـ خـک دـکرد. دووانیان ئـوانـ بوون، و لـم نووسـری ئـمـ کراون و هـمـان و ئـمـی ئـوانیشی داوونـتـوـ. جیاوازـکـ لـوـدایـ، ئـوان ناوی یـک نووسـر و فیلـسـفیان نـدـهـنا. لـ بیرمـ بینـران بـ گشتی ئـخنـیان لـ و بـرنامـیـ دـگرت و دـیانپرسی: (ئـرـ) ئـ و پرسیارانـ نـسوانـوـ؟).

دیارـ من نـمدـویست لـسـر ئـم و ئـمانـی دوایدا بوـستم، ئـگـر ناوی ئـ و هـمـو نووسـر و فیلـسـفی لـ گوتوبـژـکـیدا نـهـنا بوونایـ، چونکـ ئـم زمانـی لـگـگـ زمانـی بـرـهـمـکانـی پـشـویدا کـ دـتـوـ. ئایا مـرفـ بـ و مـبـستی و ئـمـی ئـم پرسیارانـ بداتـوـ، پـویستی بـ خوـندنـوـ دـبـت؟ ئایا

نووسلری ئم گوتان، (پپر) و فیلسلفانی دیکلی ناسیون؟
 ب خولندرکی فیلسلفی سخت ببت من ب فان فیلسلفی
 سراسام و ل فیلسلفی فکلی ئو و فیر بووم. ئاست
 فیلسلفی کان چ ند دژی یکش بن، هشتا پو وندیان پک و
 هی، بوی فیلسلفی ل ل دای لگ لگ لگ وانی تر و
 داد مزریت. (پپر) هر خلی ئو و کردو. وک بینیمان
 ک م م ک فیلسلفی و نووسلری بوار جیاواز کان، هم هی پش
 خلی و هم هاوچرخ کانی ل پکهنانی فیلسلفی فکیدا
 بشدارن، با خلی توندیشی ل گرتبن. من ل و ناگم، ئگ
 هاوکات لگ لگ وانی شدا ئو پو وندی دای لگی م نبت.
 ئم ل دای لگی فیلسلفی و فیر دبین، ن وک ل
 فیلسلفی فکی دیاریکراو.

سچا و کان:

- Popper, Karl R. The Open Society and Its Enemies, Complete: Volumes I and II, Fifth edition (revised) 1966.
- Popper, Karl, The Logic of Scientific Discovery, Routledge classics London and New York, 2002
- Popper, Karl R., Conjectures & Refutations, Growth of Scientific Knowledge, Karl R. Popper, 1962
- Popper, Karl, The Poverty of Historicism, ARK PAPERBACKS, London and New York
- Popper, Karl, The Myth of the Framework: In Defence of Science and Rationality, Edited by M. A. Notturmo, Routledge London and New York, 1995
- Popper, Karl, In Search of a Better World: Lectures and Essays from Thirty Years, 1995
- Adorno, Theodor W.; et al. The Positivist Dispute in German Sociology, translated by Glyn Adey and David Frisby. London: Heinemann, 1977
- Brandt, Frithiof, Søren Kierkegaard, 1813-1855; HIS LIFE – His Works, (Danes of the Present and Past), Copenhagen, 1963

Camus Albert, The Rebel, translated by Anthony Bower ▪
WITH A FOREWORD BY SIR HERBERT READ , Penguin Modern
Classics, 1982

Nietzsche, Friedrich, Human, All Too Human, Part I, ▪
translation of Helen Zimmern with an introduction by J.
M. Kennedy, T.N. Foulis (13 & 15 Frederick Street,
Edinburgh and London 1910

ناټوليزم ټيټ کالني ژنانني د افغانستان بډلډي ياسا ئيسلاميه کالني تالبيان. . نوري بشير

بډلوي ياساي قډدغ کړدني خوښندنې کچان له زانک کالدا له هفتي
رابر دوودا، تالبيان ياسا ئيسلاميه کان توندتر د کاتو و ياساي
کار کړدني ژنان له ککراو نا حکوميه کان - NGO - د رد کات. بډلپي
ئم ياساي ش ژنان ناب له ککراو نا حکوميه کالدا کار بک
چونک له و ککراوان دا رچاوي ياساي پشيني حجاب ناکر يان شل
د بډل و.

داس پاندني ئم بيار دژ ژن و دژي ئينسانيان ناټوليزم ټيټ کي
زري ژناني نازاديخواز و يکسانيوخوازي بډلوي خيدا هئا. ژنان
له ۲۲ ديس مبردا برامبر بيارى بډل شکردني کچان له خوښندن له
زانک کالدا، دروشمي خوښندن، کار کړدن و نازادي، خوښندن مافکي
سر تايي بزرگړد و، بډل م بډلوي بيارى قډدغ کړدني کاري
ژنان له ناو ککراو نا حکوميه کالدا چوارچو و ناټوليزم ټيټ کان
فراوانتر بو و و زربري ناوچ کالني ئ افغانستان گرت و. چونک
بډلپي ئم بيارى تالبيان ژماري يکي زري له ژنان واني ما و و
دکرن و خزان کالني ووب ووي برس تي د بند و و ژنان لک ک
پشتر نازادي کار کړدن و چون در و يان بډل سته ناو د کړن

کښلې ناورديواري ما!

ژناني افغانستان له نازايي تيا کانيادا داوايان له کم مگاي نون تويي کرد که هاو پستي له ژناني افغانستان بکن له برامبر نم بيار قرقوشي تايبان دا برگري له مافي خوښندن و کارکردني ژنان بکن.

نم ياسا دژ ژناني تايبان ديويت بيس پښت بسر ژنان و کم مگاي افغانستان له کات کدایي که ياساکان و شرع تي ئيسلام له نران که وتي بر ن فرات و زبري شگ اني ژنان و لاوان و کرکاراني نران و و ژناني افغانستان و کو س نگرکي خباتي خيان دژي د ساتي دانداني دژي ژني ئيسلام و ئيسلامي سياسي بچاوي نوم دوي له ديوانن، بي ديوان له بشي ئو که سان بوون که له سر تاي دستپکردني خرشاني شگر اني ژنان و لاوان و خکي زحم تکشي نران و هاو پستي خيان به خواست کاني ژنان و نازايي تيا کاني خکي نران دربريو و له يک که له خپشان دانداندا دروشي "ژناني نران اپيون ئيتر نري ئم ي" بزکرد بوي. د ساتي تايبان ش هرو کو س رجم بزوتن و و روت کاني ئيسلامي سياسي له ره ساتي ناو است و جيهاندا ترسي روخاني جمهوري ئيسلامي نران هراساني کرد و ب مجر ياساو بيار که ن پرست و دژ ژن و دژ مرييان دي و و فرياي خي بک و و د ساتي که له زبري ش شکي ج ماوري ژنان و پياواني نازاديخوازي افغانستان بپارز.

د ساتي تايبان بم بياراني دي و و جگاو گايي که ژناني افغانستان له دنياي شارستاني نم دا بد ستیان ه ناو، پاش کش پ بکات و ب وجر کم مگاي افغانستان له ناو زلکاو که ن پرستي ئيسلاميدا و د ساتي شرع تدا نغر بکات و ه موو تروسکايي که ژياني هاو چرخ له خکي افغانستان بکوژن ت و.

گومان له ودا ني که دواي و خاني تايبان له لاي ن ئمريکا و، به هي ئوي که ن د کرا ه مان ياساو رساي تايبان بسر سري خکدا ابگر ن و، سرباري ئوي که د ساتي ق بيلي ب ر ژوازي که ن پرستيان بسر سري خکي افغانستان سا پاند، ب م د ر ف ت کي بچووک پيدا بوو تا ژنان ه ناس يک بدن و کم م که له نازادي ف ردي کانيان بدست به ن، ب م دواي ا د س تکردن و و د ساتي تايبان له لاي ن ئمريکا و، ه مان ياساو رساي شرع و ئيسلام دوبار ب س ر خکي افغانستان داد س پ ت و و دوبار و دواي قورباني کي ز ر ژنان راپ چي کونجي ما و و د ک ر ن! ب م ئوي که ر گاد گرت له و ي تايبان به مان ه وسار چ واي پ شو و و د ساتي رهاو دژ ئينساني و دژ ژني خي بسر خکدا

زابل بکا ته و، ئه زموږ نه کی څه با تکارانه یی که له ماوه یی روخانی د سخته با تی
تا یی باندې د سټیان ه ټاوه سرباری نه و د رواز ی هیواو نوم د یی
که له ناو ژنان و څه کی نه فغانستاندا له ټاکامی خرشان و ه ټاوه سانی
شکته گیلانه یی ژنان و لاوان و څه کی کرکار و زحمته تکه شی نه راندا
دروست بوو.

۲۴/۱۲/۲۰۲۲

ټټگای به او و ټټگای په شته وی . و ټټرگ ټټانی به کوردی: کاو عومار

دیمانه یی څه لیل که یوان له گټه څه مید ته قوایی

ه ټټه نگانده یی شته شی ژن ژیان نازادی له سربو به ندی ۱۰۰هه مین ټټژدا

به پشتبه ستن به چاوپه که وتنه که له گټه که نای څه دید ټاماده کراو

څه لیل که یوان: شته شی مهسا، شته شی ژن، ژیان، نازادی له چیدایه؟
ټایا که م بوو ته و؟ به چی مانگرتنه کان هشته به شین و به چی له سربو
ټاستی و ټات نین؟ ته وری شته شی چییه و دروشم کانی چین؟ ټټه یی به شته
جیاواز کانی که م ټټگا له شته شدا چییه؟ کاریکه یی شته شی له سه
ټیزه کانی ټزیم و ه ټزه کانی سه ټکوت چ بوو؟ کاریکه ټرییه
جیهانییه کانی شته شی چی بوو؟ شته شی به چ پر سه یی کدا ته په یو؟
ه ټنگاو کانی داهاتوو و نه و دیدگایه که له به ردیم شته شدا یی چین؟
له سربو به ندی سه دهه مین ټټژی شته شدا له گټه څه مید ته قوایی باسی نه و
پرسپاران نه د که ین.

څه مید ته قوایی، له ه ټفته کانی یی که مده که بوو نه و یی خو نه کاران و
نا ټټزایه تی و څه پیشاندانی گټه که کان زیاتر به رب ټاوتر بوو. له
کوردستان شاهیدی ټاپه ټټینه کی به رب ټا و بووین، که ټټستا پانتایی و
چه یی که می کردوو. ه کار که چی؟ ټایا سه رکوتنه کان ټټه یی ه بوو له
که مکړنه و یی نا ټټزایه تییه کان یان ه کاری دیکه ه یی؟

حـمـید تـقـوایـی: بـگـوـمـان سـرکـوت و کـوشـتن لـلـایـن حـکـومـتـو
 بـگـریـیـم، بـمـام بـهـیـچ شـوـیـک بـیـکـلـاکـر و ی نـبـوـو. دـکـر
 بـیـن حـکـومـت تا اـدـیـکـی زـر لـ سـرکـوتـکـانـیـدا سـرکـوتـو
 نـبـوـو. پـم وایـم تـبـیـنـیـی ئـو هـکـاری دیکـی هـیـم. خـا
 یـکـم ئـو یـک هـمـو شـشـشـک هـوراز و نـشـو ی هـیـم. شـش
 سـفر و بـ سـد بـچـکـی هـی بـرد وام پـیـو و ناکات، بـکـو
 هـوراز و نـشـو ی هـیـم، بـرد وام خـی نو دـکـاتـو، بـدوای مـیـتـدی
 نو دـا دـگـت، بـرد کـاتـو، بـگـی نو بـهـشـکـردن دـزـتـو،
 بـشـجـا واز کـانی کـمـگـا پـیـو و پـیـوست ئـبن و بـکـخـرا و تـر دـبن.
 لـ استـیـدا دـتـوانـیـن بـیـن پـیـسـی شـش، نـک تـنـها شـشـی ئـسـتا
 بـکـو هـر شـشـشـک، لـ بـنـد تـدا پـر سـی قـو و کـردن و ی و بـکـخـسـتنـی و
 هـشـیار بـوون لـی و بـکـخـسـتنـی زیـاتـر. لـ شـشـی ئـسـتـادا، بـ وردی
 دـتـوانـن ئـم پـر سـی بـیـن.

لـ هـفـتـی یـکـم یان سـر تـای اـپـیـنـکـدا تـقـیـنـو یـکـمان هـبـو،
 جـرـک لـ بـسـی سـر تـای. خـوـنـدکـاران و گـنـجان و ژـان
 ناـزایـتـیان دـر بـی و ئـم شـچـاو و انـکـرا و سـرو شـتی بـو. تـو و ی
 کـمـگـا لـسـر کـوشـتنـی مـهـسا سـر تـا گـنـجـانی کـکـرد و و ئـم
 بـز و تـنـو یـم بـو بـ تـو خـمـکی چـالـک بـ هـنـانی بـشـکـانی دیکـی
 کـمـگـا بـ گـگـپـانـکـ. شـوـازی نو بـکـار هـنـرا، ناـزایـتـیـکـان
 زیـاتـر بـکـخـرا و تـر بـوون، چـیـتر خـیـان بـ ناـزایـتـی نا و نـد بـرد
 بـکـو بـ شـش، تـو بـی نو هـاتـن گـگـپـانـک و شـی نو دـرو سـت
 بـو، و و بـو و ی ناـزایـتـی بـر بـا و و گـشـتی و اـدیکـا بـو و تـو
 لـلـایـن کـسـایـتـی نا و دـار کـان و چـنـدین و بـو و بـو و ی نو دـرو سـت
 بـو. تـو بـی نو یـکـانی کـمـگـا پـیـوست بـوون بـ شـش و و شـش
 زیـاتـر پـکـهـا تـو و تـر و بـکـخـرا و تـر بـو. ئـم شـاهـیـدی اـدیکـا بـو و نی
 دـرو شـمـکـا نـیـشـین.

فـرمـکی نو لـ خـبـات کـ لـ ناـزایـتـی پـشـو خـتـکـانی ۱۴ و ۱۵
 و ۱۶ ی ئازـر دـا بـیـنـیـمان، پـپـوان بـو لـ شـقـام سـر کـیـکـان و
 گـرد بـوون و لـ گـگـپـانـکـانـدا. لـ لایـکی تـر و مـانـگـرتـنـکـان بـر و
 فـرا و انـبـوون دـچـن، دوای مـانـگـرتـنی سـر تـاسـری کـاسـبـکاران، ئـسـتا
 شـاهـیـدی فـرا و انـبـوونی مـانـگـرتـنی کـر کـاران دـبـیـن. هـرو هـا بـشـکـانی
 تـری کـمـگـا و کـپـار زـر، پـزیشـک، پـر سـتـار، و رزـشـوان، سـیـنـمـاکـار و
 هـتـد دـچـنـه نا و شـش و. بـکـور تی دـتـوانـیـن بـیـن ئـگـر چـی شـش
 لـلـو و ی چـنـدایـتـی و فـرا و انـبـوونـکی هـکـاری و بـرد وامی نـبـو و،
 کـ لـ هـر شـشـشـکـدا چـاو و ان دـکـرت، بـکـو لـو و ی قـو و ی و گـشـی

چې نايي تيبه و، له ووو فرمه کاني خبات و له ووو ل ووو ځخستن
و زياتر هشاربوونه و، پشکه وتوو و بهتر بوو. و بهتر
بوو.

خلیل کہ یوان: ھے سہ نگا ندنی ئوہ بہ بشداری چین و توثر
جیاجیاکانی کہ مہگا لہ اپہینی شہگہ انہ دا چہہ؟ ئایا دہیہی
ہشتایہکان، گہجان و خوندکاران ہشتا ہہ کی سہر کی دہگہن؟
کرکاران چ ہہہہک دہگہن؟

حاجمید تہقوایی: گنجان و ژنان تا ئستاش لہ ہئی پیشوئی شہدان، قوتابیان و بہتایہتی ژنانی گنج ہئی دیار دہگہن. ہکارکئی وونہ. سروشٹیہ لہ ووبہوونہوئی حکومہتہکی سہدی ناوہست و بہردبوو و ژنکوژدا، حکومہتہک کہ یک پایہی ہژموونی بہسہر ہموو کہمہگادا و یک پایہی دیکتاتہری و چہوساندنہو و بازارکانی بہسہر کہمہگادا سہپاندوو، ژنکوژی و ئاپارتایدی جہندہریہ، گنجان و ژنان لہ یزدان لہ پیشوہ بن ئہم خاہکئی بہہزی شہشہ، بہہام تا زیاتر ہاتووین، بہشہکانی تری خہکیش چالاک بوون و پہیوہندیان بہ شہشہوہ کردوو. ئہمہ دہبینن شہشہ تہنہا لہ گنجان و ہشتایہکان و قوتابیاندہ سنوردار نیہ. باہموونہیہکتان بہ باس بکہم. چلہکان لہ بہرچاو بگرن. دہتوانن بہینن کہ مہراسیمی یادی ۴۰ سالہی ہزاران کس بہہوہدہچہت و ہموو نہوہکان و ہموو چین و توہژہکان دہنہ گہہہہانہ کہ بہ یادکردنہوئی ئاریزانی کہچکردوو. یان ئہو ناہہزایہتیانہی کہ ئہستا سینہماکاران دہستیان پہکردوو، ئہو بزووتنہوہی کہ ماوہیہک و ہرزشوانان دہستیان پہکردوو. مہرج نیہ ئہمانہ لہ نہوہی گہہجہوہ بن، ئہوان بہشہ جیاوازہکانی کہمہہگان کہ دہنہ مہیدان و ناہہزایہتی دہردہہن لہ پہگہی کہمہہایہتی خہیاندہ وک بہشہک، وک ہونہرمہند، نووسہر، و ہرزشوان، کرہکار، پزیشک، پارہزہر و ہتد. بہم مانایہ دہہ بہہین ئہگہرچی لہووی تہوہرہی شہشہوہ، بہہی مہدہرنیزمہوہ دہستی پہکرد، بہہی ہزگارکردنی ژنانہوہ، بہہی ووبہوونہوہی جیاکاریہکی بندہتی لہ نہوان ۵۰٪ی کہمہہگا و ۵۰٪ کئی دیکہ، کہ دژی جیاکاری جہندہریہ، و ہشتا پایہیہکی گرنگی شہشہ، بہہام ئہم بہو مانایہ نیہ کہ تہنہا ژنان یان تہنہا گنجان لہ ناہہزایہتیہکاندہ چالاکن. وک دہبینن بہ نمونہ ئہو و ہہہ ہازرگانہکان دہگہن، ئہستا کرہکارانی نہوت دہگہن، یان ئہو ناہہزایہتیانہی کہ کسایہتیہ ناودارہکان و کسایہتیہ ہونہری و ئہدہہیہکان و پارہزہران و پزیشکان دہگہن، بہشہکی گرنگی شہی

خلیل کایوان: کاریگرید جیهانی کانی شش سوسو هندی ر بوو. سرنج کی زری ب لای خای اکشاو. چ گانکارید کی ل هندی جیهانیدا کردوو و چ ئنجام کی هندی بوو؟

حمید تقوایی: پمواپم شش زر ناوازی و تانانت ب وندی. ششک ب دروشمی ژن و ژیان و نازادی سرنجی ای گشتی جیهانی اکشاو چونک نازادی ژن ب ژیانوو ددستتوو و ب نازادی هموو کممگاوو ددستتوو. وک ئم ای چپکان همدیش دمانگوت کممگا ب نازادی ژن نازاد نی. ششی ئستا ب کردوو ئم ای خستت سمر مز. ل استیدا ئم ای پرورد کردوو و دنیاش ل و تدگات و خای ب ششوو ددستتوو. تانانت ل پشکوتووترین و پیشسازیتیرین و اتانی ئوروپای ئژئاواشدا، ئم داواکاریان، ئم دروشمان، ئم نامانج و ئایدیا پشکوتنخوازان و بررباون. هر ل بر ئم هکارش شش بانگوازی کی جیهانی هدی.

هرروها ئو قارمانانی ژنان و گنجان برامبر ب حکومتک ل ووی دندی و سرتکردنوو ل جیهاندا ب وندی، و هموو سنوور کانی تاوانی تپاندوو، سرنجی جیهانی ب لای خای اکشاو. ئم ووبووونوی قارمانان ل وانگی جیهانوو جگی ستایش و سوسو هندی و ئیلهامبخش. هر ل بر ئم هکاران ش ک دبین شش هزی پاپشتی زری ل گپانی جیهانیدا دزیوتوو. نک هر کسای تیکان، ناودارکان، هونرمندان و هتد ل برامبر پشتیوانی خکی ئران و ستاون، نک هر ئستا "ژن، ژیان، نازادی" بووت دروشم کی جیهانی و بچندین زمانک سروودی "برایی" پشکوش دکریت یان ملسا ژمارای پوانی تویتری شکاندوو، جگ لمان دبین تانانت سیاستمداران و ئندامانی مجلس پشتگیری ل ششی ئران دکن، دیان نوذر و برپرسی حکومت برپرسیارتی ئو زیندانی سیاسیان ل ئست گرتوو ک گراوان یان سزا دراوان و بدوایدا دگگن کسکانیان.

ل لای کی دیکوو دبینیت کماری ئیسلامی ل کمیسینی نتوو یگرتووکان ب پگی ژنان دکراروو، ل لاین پرلمان و برپرسیانی حکومتی ئژئاواوو شرمزار دکریت و هتد و هتد. بمانای دب بگوتر ک برری کی جیهانی ب پشتیوانی ل ششی و دزی حکومت کراوتوو. ئم ل ئاستی جیهانیدا شاهی دی گشگیری و پرواز کوتنی کماری ئیسلامیین و ئم ش بشارید کی گرنگ و

کاریگەر له شلشی خهکدا له پلناو ووخاندنی ئهم حکومهت له خهراثر و به تهچووی کهمتر.

خهلیل که یوان: نیشان له کانی ناخهراوی ههز له کانی حکومهت و دا له مانی ههز له کانی سه رکوت ههیه. بهام ههشتا ئه و دا به شبوونه له لوتکهی حکومهت و ووخانی ههز له کانی سه رکوت نابینن. دا به شبوون و له دستانه دسهات له چ باروده خهکدا و کهی ووده دات؟

حه مید ته قوایی: وک وتت ئهم پر سهیه دسهتی په کردوو. به نمونه دهبینن به شک له په شک شهکاران و کهسانی به شدار له ادیه و ته له فزیه دسهت له کار دکهشنه و، به پرسانی ئهستا و په شوو دزایه ته خه یان له گهیه نن یان هه ندک جار دسهت له کار دکهشنه و یان نا له زایه ته دهرده بهن لهم دهخه، هه رچه نه به زمانه کی دیله ماسی و نه رم و نیان، بهام دسهات یان له ناو نه دی دسهات و هیه. واته خامنه یی و تیمی ماده هه شه به کانی حسابی خه یان جیا دکه نه و و ده یانه و ته خه یان له حکومهت دوور به نه و. ئهم پر سهیه دسهتی په کردوو، بهام ئه و که وتنه ی که ئه و دیه بهن و چاو به ده که یه ههشتا ووی نه دا و و ئه مه شه شته کی ته گه یشتوو. شه شه ههشتا گه نه. ئهم له مانگه کانی یه که می شه شه شدا ده ژین، شه شه به رفراوانته ده بهت و له گه فراوانه یی به ده نه ی هه نه سه رکوت که رهکان خه یان له حکومهت دوور ده خه نه و، جیا ده به نه و، سه ره به چی ده که نه، فره مانی فره مانده و فره مانده کانیان په شه له ده که نه. ئه مه شه ووده دات. چه نه نمونه یه کهمان لهم به ره به یه و به یه، بهام به ره به و ته ده بهت.

ئه و نه دی په یو نه دی به هه موو حکومهت و ههیه، گریمان که سه کی وک خاته می به ستایشی دروشمی ژن، ژیان. ئازادی قسه بکات، یان به پرسانی دیکه هه و سهتی دهر به یه که ده گره به ره، هه نه ده که له حکومهت کهان به قسه ی خه یان له سه دار ده نه کان له ووی شه رعیه و ده خه نه ژهر په سیار و به ره نگار بوونه و و و خه و نا له زایه ته له هه نه ده که میدای حکومی و نیمچه حکومیدا زیادی کردوو و هته. ته که کردنی ئه مانه ئه و مان به ده ده خات که یه کانی حکومهت به ته واوی ناخهراون، ئه و هه ی که له حکومهت ته ئه ستادا دارکاری ده کات و له ده دات، له استیدا ئهم شمشه ری به سه ره کهسانی ناو خه یشادا به ره کردوو ته و، هه شه و فشاریان له سه ره کرا و و ئه مه شه ئه و ده ده خات که ته واوی دسهات ته منی که تایی هه توو. حکومهت نا توانه ده ره به و هه به دات و به ای من شاهیدی گرژی زیاتر و له دستانه هه زی زیاتر ده بین له یه کانی حکومهت دا،

[illegible]

بہائی من شہش ہاوتہ ریبہ لہگہہ کخستن، ہاوتہ ریبہ لہگہہ
 بہہ زکردنی ہئی کرکاران لہ شہشدا، ہاوتہ ریبہ لہگہہ پہشختنی
 گشتی بیروہی گشتی و ہخندہی گشتی و گوتاری گشتی، لہووی و تنی
 نہخہر بہ دہخی ئہستا، لہووی مانای ووخاندن و شکاندنی دہخی
 ئہستا، لہہ موو ئہم بہچوونانہ زیاتر چہپ و ہادیکا دہبن و ئہم
 چاودہری ئہم ہوتہ دہکین.

خـليل كـيوان: حـيزب لـ سـرر تـاى چـالاكـيـيـكـانـيـو مـژد دـر و
پـو پـاگـ نـد كـارى شـشـو شـ بوو و جـختى لـو كـردو و تـو كـ زگـارى
خـشـكى ئـران تـ نـيا بـ شـشـو شـ مومـكين دـ بـتـ. ئـا يـا پـشـبـينـى شـشـو شـكى
و اتان كـردو؟ شـي حـيزب لـ پـكـهـنـانـى شـشـو شـى ژـنان و ژـيان و
ئـازادـيدا چـى بوو؟ لـ داها توودا چـ شـشـو شـكى دـ بـت؟

حاميديد تڦقوايي: ئم پرسه دکره ل لاي ني ئيمکان و خوازارو و زروور تي شش و ل لى بکين و. ل ستراتيحي حيزه که ما ندا شش ل هره رسه لاي نه که دا جگه ي يه کلاکه ره و ي هه بوو.

لە ٧٠٠٠ ئێمکانەتەکاندا، هەزار لە سەرەتای پێکەڵانی حزبى کەمە نىستى کرێکارى، ١٠٠٠ مانگە ياند و مژدەدار و بانگەشکار بووین کە شەش تاکی ١٠٠٠ گەي مومکینە بە زگار بوون لە خراپەي ئێم حکومەتە و هیچ ١٠٠٠ گەي کى تر نىيە، و بينيمان کە هيجيان نەبوو. هەي گەي انکاري، هەي گەي ان وردە وردە، ١٠٠٠ يفرمخواري حکومى و ناحکومى، گەي ينى ١٠٠٠ م و گەي انکاري لە سەرەتاي دەخواري ئێ پەزىسيە نى ١٠٠٠ است و هتد ئێمە لە بەنەر هەموو ئێمان دا وستان و ١٠٠٠ خندمان لەگرت و وتان ئێمە تەنها ئێيە و تەمەنى ئێمە درێژ کاتە و ١٠٠٠ ستا کەمە گەي لە ئاستى مليە نيدا گەشتو تە ئێرە کە هەي گەي انکاري و چاکسازيە ک يەک لە سەرەتاي ئێمکانى نىيە.

خاکی تر ئو، یه شش وات پشتهستن به توانای خی و ئمم
هموو خک ئمم دزانن، دزانن کس له سرروو، له دساتاتان
هنزکی دررووی که مگا، دررووی دساتاتی شقام، به فریمان

ناک‌وخت. مرځ‌کان له ناست‌کې به‌رفراوان ټ‌گ‌ښتوون کې دتوانن به دسټاتیک‌تیاو به شش‌کې س‌روژرک‌ر و ئینسانی و گشتگیر نازاد بکرښ. و ئ‌م‌م‌ گوتاری حیزبی ئ‌م‌م‌ بوو به دتیاو سا. ه‌ر له س‌رتای چالاکی‌ک‌مان‌و، ه‌ر له شش‌شی ۱۳۵۷و، کې دام‌زر‌ن‌ران و ز‌رک له ټ‌ک‌ش‌رانی ئ‌م‌م‌ حیزبه م‌ژووی خ‌تیاو ه‌ی، باس‌ک‌ ئ‌و بوو کې ت‌نیا به شش‌ش دتوانین نازاد بین. ئ‌م‌ش له ووی شیاوی په‌کها ت‌و‌ی.

له ووی خوازراویش‌و شش‌ش په‌ش‌نگ به به‌دیه‌ن‌انی ئ‌یدیا ئینسان‌یک‌انی ج‌ماو‌ری خ‌ک. مزد خ‌ش‌ک‌ ئ‌و‌ی کې ه‌موو خواست و ئ‌مان‌یک‌ ئینسانی کې ه‌مان به ژ‌ر‌وژوورکردنی ئ‌و د‌خ‌ی کې ه‌ی دتوانین به‌دی به‌نین. ه‌و‌شان‌دن‌و‌ی سزای له‌س‌دار‌دان، نازادکردنی زیندانیانی سیاسی، نه‌ه‌شتنی ق‌ش‌شتی ن‌وان د‌ی قوو‌ی ه‌ژاری و س‌رو‌ت و سامانی کې م‌م‌گا، له‌ووی خ‌ش‌گوز‌رانی گشتی‌و، له‌ووی به‌هر‌م‌ندبوونی ت‌ن‌ت‌خ‌ک له ماف و نازادی‌م‌د‌نی‌کانیان، ه‌موو ئ‌مان‌ پشت به شش‌ش د‌ب‌ست‌ت. ئ‌م‌ش به واتای خواستراوی ج‌ماو‌ری شش‌ش له ووی ت‌و‌ر‌ک‌ی و ئ‌و داها توو‌گ‌شاو‌ی کې دابینی د‌کات.

لای‌نی دوو‌می خواستراوی شش‌ش ئ‌و‌ی کې شش‌ش ج‌ر‌ک‌ له گ‌ینی ه‌لوم‌رج‌کان، کې ۹۹٪ له‌گ‌ خواست و ئ‌مان‌یک‌ ز‌گارک‌ر و ئینسانی و په‌کسان‌خواز‌کان‌دا د‌گون‌ج‌ت. له‌م‌م‌ ف‌رم‌ی گ‌ان‌کاری‌دا، ت‌کشکان‌دنی ماش‌نی حکومت و د‌س‌تات به‌س‌ر خ‌ش‌ک‌دا شاراو‌ت‌و. ت‌نیا له گ‌ی شش‌ش‌و خ‌ک دتوانن شش‌ش‌کی است‌وخ‌ بد‌زن‌و له دیاریکردنی چار‌نووسی خ‌تیاو. ش‌واز‌کانی تری و‌ک‌ کود‌تا، ه‌ب‌ژاردن، ی‌فراند‌م، گ‌ان‌کاری له س‌ر‌و‌ خ‌ک له په‌راو‌زدا د‌ه‌ن‌و. ئ‌م‌م‌ ک‌ش‌ی به واتای دیاریکردنی چار‌نووسی کې م‌م‌گا له س‌رووی خ‌ک‌و‌ی و له گ‌ی چینی د‌س‌تات‌داری ی‌ک له‌س‌دی مفت‌خ‌ر. ت‌نیا شش‌ش، به په‌پ‌ناس‌ی ج‌ماو‌ری خ‌ک، د‌س‌تات‌ی کر‌کاران، ز‌حم‌ت‌ک‌شان، د‌س‌تات‌ی ۹۹٪ د‌ه‌ن‌ت‌ س‌ر‌ش‌قام و به کرد‌یی د‌ست چار‌نووسی خ‌تیاو به‌د‌ست‌و د‌گرن. ت‌نیا له‌گ‌ شش‌ش‌دای کې ئ‌ار‌زووی قوو‌ی مر‌ق‌ای‌تی به‌دی د‌ت. ت‌نیا به‌م‌ ش‌و‌ی ز‌گاری به مانا است‌قین‌ک‌ی دتوان‌ت به‌دی به‌ن‌ر‌ت.

و له ک‌تای‌دا باس‌ک‌ له‌س‌ر په‌ویستی شش‌ش. به‌و مان‌ای کې کې م‌م‌گا چیت‌رنا‌ت‌ن‌ت به‌ر‌گی ئ‌و بارود‌خان‌ ب‌گ‌ر‌ت. ئ‌م‌م‌ شش‌ی مان‌و‌ی. شش‌ش له د‌خی ئ‌ستای ئ‌ران‌دا دیار‌ شش‌ی مان‌و‌ی. له و‌ان‌گی حکومت‌ت‌و شش‌ک‌ به مان‌و‌ و پاراستنی د‌س‌تات و س‌رو‌ت

و سامان و غنیمت، حکومت دایه و ت زابلوون و دسالتی د زخی
خی بپارزیت، و ل و وانگه ی کوم مگا و شکتی ب مان و ی ژیان،
ژیان ل ژر دسالتی ئم تاوانباران ئیتر مومکین نیی! خکت
ئم ی بینو، ب چاوی خی بینوی، ئ زموونی ئم چارکت زیاتر
ل جاران د رکوت ک ئم حکومت بکوژی خکت. ئم همیش
امانگ یاندوو ک ک ماری ئیسلامی بکوژی خکت نک نو نری خکتی
ئران و ئمش ئای ئم بوو ل سار ئاستی جیهانی ب
بایک تکردنی ئم حکومت و ئستا کوم مگا گیشوو ت ئم ئاست.

ل سار ئاستی جیهانی ئم همیش ئای بایک تکردنی ئم
حکومت مان بدست و و گرتوو و ئم مش د بین ک جیهان ل م و
نریک د بدت و و ای گشتی جیهان، ه نر پشکت و تنخواز کانی جیهان،
ک سای تیئ نازاد یخواز کان و ت نانت سیاس تم دارانیش، ب ه ی
ب ر ژ و و ندی و سیاس تی حکومت ک ی خ یان و، درکیان ب و و کردوو
ک پویست خ یان ل م حکومت دوور بخ ن و، شرم زاری بکن، ل
دام زرا و و نود و و تیئ کان د ریکان و ئم و پو س ی ک
همیش و ک بایک تی ک ماری ئیسلامی پشنیارمان کردوو.

و ک دوا خا پویست جخت ل و و بک م و ک ش ش ل م س ل ی
حیجا ب و د ستی پ کرد و نا زای تی ل دژی حیجاب ئای خ باتی
ب رد و امی حیزب ک مان بوو. ۸۱ مارس تا ۸۱ مارس، و نک هر ل ۸۱
مارسدا، ب کو ب در ژایی چالاکیی کانمان، ش ی حیجا بمان کردوو
و ک ئای ی کی ب مافی نک ت نها ل دژی ژنان ب کو ل دژی هموو
ک م مگا، و ک ئامراز ک ب ک یلای تی ژنان و ب لغاو کردنی هر
هاواریکی نازاد یخواران ل گ گیدا و و ب و و بوو بویند ت و و ئ م م
هموو ک م مگا گیشوو ت ئر. ئ م ل ابردنی حیجاب همای
شکاندنی دیواری ئا پارتایدی س کسی و شکاندنی کپکردن ل
ک م مگا دا.

خای دواتر، کار کتاری ژنانی ش ش. حزبی ئم دوو د ی
ل م و ب ر ئم ئای ی ه کرد. زیندو یاد م نسور حکمت، ب ب ری
حیزب ک مان، بیست سا ل م و ب ر پشبینی ئ و ی کردبوو ک ش ش ی
ئران ش ش ی ژنان د بت و ئ م ش ه موو جیهان باس ل ش ش ی ژنان
د کات ل ئراندا. سا ل نک ل م و ب ر ک خستنی ش ش ی ژنان و
هم م تی ش ش ی ژنانمان ک خست و ب ر و پش و و برد و ئ م ش ئ م
پای ی کی گرنک و مزگ نید ری ئم ش ش و ب ب ری ش ش.

ل هموو ئم لای نان ش و و حزبی ئم ک ی بن ت ی بینو ل

دروستکردنی کښکۍ کی گونجاو و پارادایمی دروست و ئو و پرېسۍ و ناراستۍ یې ک کښکۍ لښکۍ لښکۍ بنډۍ مای ئو و دروست بوو و پښکۍ و توو و هیوادارین ل ووتی داهاتووی شښکۍ شدا، حزبمان بتوانت ه مان بگۍ بگۍ.

۲۱ دېسمبر ۲۰۲۲

سوپاس به ئمیر تڼو کولی به نویسنده د قی سړۍ تایی ئم چاوپښکۍ و تنه.

کښکۍ نی وان و تنه و ل باخچۍ منداۍ نندا . نامادۍ کردنی: ډلی حۍ مۍ شید*

وان و تنه به چنډ رڼکۍ کی جیاواز لڼکۍ ئو و کارامۍ یی و سلیقۍ مامستا دږدۍ خات، چټر و خشیۍ کی زیاتریش به منداۍ دۍ بڅشت به تایبۍ تی ل باخچۍ منداۍ نندا، باخچۍ منداۍ ان کاتۍ دۍ بڼۍ شوۍ نځۍ ئارام تا منداۍ ان به ئاسودۍ یی کاتۍ کانی خۍ یانی تڼدا به سړ بهرن و وک ئامۍ نځۍ واک ه میښ کراوۍ بټ به یان، دۍ به نمۍ بارانی سړ و شنۍ بای خۍ وستی بدات ل رووی منداۍ ان و ل دۍ و پښواری ل و سړ و خۍ وستی بکۍ، نۍ رمونیانی مامستایان وک شیلۍ ه نگوین منداۍ ان چټی ل و ږدۍ گرن و به ترس و دوو دۍ به باوۍ به خۍ بوونۍ و لڼکۍ مامستا کاندۍ بدوۍ ن و رازی دۍ بچکۍ ل کانیان لایان بدرکۍ نن، به ئارۍ زووی خۍ یان به شداری وان و یاری و چالاکیۍ کان بکۍ و به هر و توانا کانیان پښکۍ ش بکۍ و مامستا به نځۍ کانیش ل لاین خۍ یانۍ و پږ به به هر و توانایانۍ منداۍ ان بدن تا به شوۍ یې کی دروست کښکۍ بکۍ.

وانۍ یې ل پرتوکی شارۍ زایی و چالاکیۍ کان ل یې کۍ (نژۍ) به سړ رڼکۍ جیاواز (چیرک و شان و داتاش) یې کۍ تر بوو ل و چالاکیانۍ ک به سړ پښواری لیژنۍ باخچۍ ناحکومیۍ کان و هاوۍ ی رخنۍ گر و کارگۍ ی باخچۍ منداۍ انۍ ئستۍ رۍ حکومتی به مامستایانۍ باخچۍ ناحکومیۍ کان کرا، ئو دوو مامستایۍ

وانه که یان دوت و هه ی روونکردن و فاکردنی جیاواز و پوئیستیان بکار دهنه هاوکاری وانه که یان پشکه ش ب ناماد بوان کرد، بجگه له و دوو مام ستایه، مام ستای مزیک و شان به کار کانیا بکه بوون له وانه که و چالاکیه کانی نه وانیش وکه مزیک و گهرانی و شان وای له منداان کردبوو زیاتر بیر و هه شیان لای وانه که بهت و چته ل و ربهگرن و زانیاری فیه بن، سه رتای وانه که به چالاکی و ورزش دهستی په کرد و به خرهاتنی میوانه کان، نه ممش واده کات منداا چالاکتر بهت به و ربهگرن و گو بهگرن له وانه که و فیه نه و ش بهت میوان یان که سانه کی تر روویان کرد باخچه یان مام و یان به خرهاتنیان له بکه نه، نه ممش به هایه کی جوانه منداا فیه ده بهت. به کاره نهانی دوو جه ر کاترزه فیه ر نکه جیاواز، یه که کیان ره ش بوو به شو مام ستا منداا کی ههستان و سهعات نهی دیاری کرد به خوتن له شه ودا، نه ممش ره ژانه دوو باره دکه رته و و منداا وای له دهت له مام و په پابه نه بهت په وای. هه روه ها کاترزه که یه تریان ره نکه شین بوو به کاتی له خه و ههستان به کاری ده نه او به هه مان شه و منداا کی ههستان به دیاری کردنی کاتی له خه و ههستانی به یانیا نه ویش سهعات 7 بوو، نهتر باسی نه و کارانه ش کرا دوا ههستان له خه و پوئیسته منداا بیکات، نه ممش وای له منداا ده کات به وای به خه ی بهت له کردنی کار کانی و پشت به خه ی به دهسته نه که هه ر چا و نه وانی دایکی یان که سه کی تر بکات یارمه تی بدات و بهی بکات.

چنه خه شوو دوا به دوا نه م کاره موزیک و گهرانی (چه له که) منداا کانی زیاتر خسته خه شی و هه موان په که و ده یان وته و، هاندا نه و چه په و نه فیه رینه مام ستا زیاتر خه شی ده خسته دهی منداا کانه و. نه وای سه رنه که اکش بوو مام ستا منداا کی هه دهستان به کردنی کار که وکه ماسی به شه وای م له، یان که روه شک به قونه قون ده ده یشت به لای مام ستای گهرانی نه و گیانداره شیان دهوت، نه مانه ش واید کرد وانه که به ته وای یاری نامزه بهت و منداا به زار نه بهت له گو بهگرن له وانه که. کار که تر له ناو ده استی وانه که دا جه یان کردبو و باسکردن و دوو باره کردنه وای دید و په یامی باخچه بوو له لایه مام ستایه کی تر و به بجگه له و دوو مام ستایه وانه که یان دوت و په پشکه ش کرا، به باشی به شه وای گه توگه و دواتریش به گهرانی په که و و تیانه سه رجه میان به شداربوون له گهرانییه که دا. به که کی تری وانه که به ره گه ی چیه که بوو، یه که که له مام ستاکان چیه که که ده گه او. به یه پوئیسته نه و چیه کانه ی به منداا نهی باخچه ی منداا نه ده نوو سه رنه جیاواز بن و به ته وای له گه نه نهستی ته م نهاندا به گونه ده. چونکه نه و چیه کانه ی منداا نه ده ییسته نه، چه په ش خه وتن یان له ره ژدا به گشته و به تابه تی له کاتی وانه دا له باخچه، له و شتانه نه چه نه کی

خون ژیا نم نو د کا ت و . . شوان ح س ن

ب و ن گرتن ن ها تووم ها و
ن م ش و خ و ن کان، ک پستی ا بردوویان ه پ شتم و
پ نای کم ن ما بو ب خ ح شاردان
ل ب رد م ن شک فت ج ر ت د پ چا ی و
ل س ر ک ق ر ا کشا بوویت
ل ب رد م ن و ن بچو ک ک، ج م د انیت د ب ست
کلاشینک ف ک ت خا و ن د کرد و
ل پستی پیکا ب ک ب ن رمی
گ رانی ک ی ش هید شا اوت د گوت و
" م ر ح بام دو ن ل یار کرد، ب غ م و ا میدام و
و کو ک تر د ن ا م، ب و د ی پ زام و"
سپ ید ی و
ب ن نانی ت ندووری ژن شپ ش ک
ب دوا ی خ یدا ا ما ند ک ش ت
نزیکتر د بین و
پیا و ک بانگمان د کات " برایان و رن ن ر"
دیسان ب ناگاد م
ا بردو و رانی کردووم، ا بردو و ها و م
چ نازار ک؟
نازانی ک ی و چ ن د تب ت
ژ و و ک م ران ل و ش کان د دات
ژ ه نگا و کان کزد کات و
ژ ک ب چ نوکانی روح ه د ک
ها تووم
ن و شتانت ب باسبک م
ک ب ن م، و اتادار و خ شبوون
تا ل بیرم ن چوویت و، د زانی ل دوا ی ش هید بوونت و
جوانتر بوویت؟
خواری ک پووت
چال کان ی ووم ت پ ب ت و و
یشیشت پ و جوانتر بوو
جگ ل ب هر ی و ستانت ب و ن گرتن

تـ هـ روا لـ ویت و
 وـنـ یـک لـ گـ ها و یـانت
 وـنـ یـک لـ سـر لوو تـکـ شاخـ
 وـنـ یـک لـ تـ نـیشت ساردترین کانی ناوچـکـ
 وـنـ یـک لـ گـ با های گیا و
 داخی ئـ و وـنـای کـ نـری تـ بوون و
 چـند ها و یـکـیتر دـیگرن و
 فیلمـکـ بشی تـ ناکـ
 حـز و خـزگـکانت، چـند جار پـیان گوتووم
 هـشتا وـنـی زـرت ما بوو بـ گرتن
 چـند جوانبوو، چاو وـانیت بـ هاتنـوی وـنـکان
 بـ ئـقری سیمایی بـ چـند نـگـ دـگـیت
 هـ و وـناکردنـکانتی نـشانـدـاین
 هـر کـ دـگـیشتن
 پـنجـکانت پـکـنـان لـ دـتـکا
 ها تووم و پـت بـم
 خـزگـم دـخواست بمتوانیبوایـ
 بـ سـفـرـکی ئـودیوو سنوورت بـم
 لـ ئامـزی جوگرافیا
 لـ کتـبـ بـن باروتیـکان و
 لـ بـسـرها تـ شـرمـنـکی ئـ و کچـت دـربـنـم
 کـ بـس لـ شایـک دـستی کووشی بوویت
 پـ خـون بوویت ها و یـم
 سو دـترانـ جارـک دـژی و
 ئـویشـ...
 ئای چـند دـت بـو خـش بوو
 کـ دوو بـهار لـمن گـورـتری
 کـچی ئـستا، ئـمن سی بـهار لـ تـ گـورـترم و
 چـژی باوکیوون دـچـژم
 ها و یـم ئـو و یـژ هـربـ یادی جارـان
 دوو کراسم کـی لـ یـک نـگـ!
 لـ گـ بـ نازـکـت دـوانـم و
 بـنی جلـکانتـم بـ دـت
 لـ دـی دایک و باوکت ناگـم
 دـبـت دـنیابـن کـ تـ لـرـیت؟
 یاخود بووی بـ دـنـوا یـک بـ ئـوان
 دـزانی هـر بـ نازنا و کـت سوـند دـخـن و

باست دځکڼ؟
 ئو وشووی تځمان ناشت
 هاووځيک بځ دوو نیشانی سپاردیت
 هشت هځنگاو، بځ هځنگاو بچوکځکانی بځ لای ځځگځ
 سځ هځنگاویش لځ لای قاچت بځ لای درځختځک
 کځ نځمزانی چی بوو؟ کځ ئځستا نځماو
 بځ چرپځی پځ گوتم: "ئو نیشا نځ بگځینځ بځ کځسوکاری،
 گځځی بځ خاوځن زوو وون دځبت، لځو دځشتځ"
 ئځرځ بځاست پرسیارځک
 لځگځ هځکځکځندنی نځرگزځکانی سځر سینگت ئازارت پځ نځگځیشت؟
 هاووځم
 ها تووم بځ دځنگځ ناخځشځکځم
 سځردوځکځکځی دایکت، بځ بځمځو
 ئو ژنځی نځرگزی چاوځکانی گځځکځکی ووشک کرد
 "دځلځ وایځ، دځلځ وایځ
 خځزگځکان نځیانکوشتم لاوځ من
 فرمځسکځکانیش نځیخنکا ندم روځ من
 دځنا ئو ځځژځی هځواځی مځرگی تځیان پځ گځیاندم
 دځبا ئځمنیش تځسلیم بځ خاک بکځن باوانم
 لځو ځځژځو فرمځسکځکان هځر" خاځکوتانی" وځنځی تځیان
 لځ ووخسارم
 لځسځر سینگم
 لځ دځست و سځبځرم
 کزځی جځرگم
 ئو ځځژځی گوځ نځرگزځکځی سځر گځځکځیان هځکځکځندی
 (هځموو جارځ باسکځکانی دځکات بځ بازنځ)
 قانځکی ئو وځندځیان لځسځر سینگت جځهځشت
 خځزگځ چی دیکځ بځنم نځکردباځ
 خځزگځ چیتړ دنیا م نځدیتباځ
 نځک گوځکانم لځسځر گځځکځکی کځسځکیتړ بدیتبواځ
 با دځست و نځیار بزنانن
 ئمن نځرگزځکانی لاوځ خځم دځناسمځو
 ئتوش دځزانی ئوان خځیی بوون کزځی جځرگم
 دځنا چځن لځسځر گځځکځی ئوان دځمدځزیوځ
 هځشتا بځنی سینگی تځی پځوځیځ
 لځو ځځژځو گځیځک لځ سینگی هځیځ
 دځلځ وایځ، دځلځ وایځ

ئای خوایه
 ئو هـ موو غـ درـت دیت و
 هیچت نهـ گوت
 هیچت نهـ کرد
 دلـلـ وایـ دلـلـ وایـ
 پاشـ بـژنا زرافـ خـ
 نهـ مینهـم لـ دنیا یـ
 دـزانی ئـوـوـژـ " ئـوـ " م دیت، زـر بـختـوـر دیار بوو
 لـگـ هاوسـر کـی؟
 مـگـر ئاواتی تـ
 بـختـوـری ئـو نهـ بوو، لـ هـر شوـنـک بـت؟
 تـ بـدوای شیعـر کـی " هـبمن " کـوتـبوویت و
 عـشقی کـو و تـانـت بـلاو
 گـرنگـتر بوو، لـ گـردنی ئـو
 دـزانی " کتان " هـشتا خوـکـی هـرزکاری بـرنـدایـ؟
 ئـو وـژـ بـسـردان هـاتبـو
 بـسـی بـ دانا بووم، ئـو قاتیلـ
 ویستم بـ " سـاو " کـ اـبردووی لـ بیربـمـو
 کـچی بـسـی بـ دانا بوومـو، ئـو قاتیلـ
 کـ نـزیک بوومـو
 بـ توـوی سـیری کردم و ووی خـی وـرگـا
 دـرگـکـی بـ قایم بـومـدا پـوـدا
 تا تـیشبووم، لـ رینـوـی دـرگـکـیان
 ببوو، بـ باگراوـندـک بـ هـنگاوـکانـم
 ئای لـ ئازارـکانی ئـو دـرگـیـ هاوـمـ؟
 چـن لـ نهـوان توـوی ئـو و پـکـنـینی ئـم
 هـتا ئـستاش هـر بـ پـو وـستاو؟
 هاوژینـکـم جارـک بـ گاـتـ گوتی:
 ئـو نا هـق نهـ بوو، کـ گوتوو یـتی " پیاو نهـ مینهـ لـو شارـ، شوو بـو
 دوو کوـو ناکـم "
 بـ ئـوی هـیچ بـن
 بـ تی، هـوـکی شـی بـسـر بـزـکانـمان دا هـنا
 لـ زـر شوـنـتـریش، ئـو هـوـو شـ دـوـت
 ئارام بنوو هاوـم
 چیتـر ئـریت پـ نا بـم
 هـرچـند تـ لـ زـمـنـکی جوان مردیت
 کـچی ئـستا

تادٔ زٔوی ما ندووتر دٔ بٔت بٔدٔ ستما نٔؤ
بٔرگٔی ئٔو هٔموو گٔگٔ خنکاؤ ناگرٔت
مٔرگٔ، لٔ شؤن و کات لٔ هاترٔ
مٔرگٔ، بٔتٔ واوی بٔ ما نا بوؤ
دوودٔم لٔ ؤنډٔ بٔک لٔسٔر گٔگٔگٔگٔت
دٔزانی چٔ ند حٔزدٔ کٔم
هاوشٔؤی تٔ بؤستم و
لقٔ لٔ جوانیت بدٔم لٔ یٔخٔم؟
تکایٔ، زوو زوو ؤرٔ خٔونم

ٔاکردن و دانیشن. . نٔوزاد بٔندی

کاکٔ گیان، لٔرٔ دوو جٔر ژیان دٔست ئٔکٔؤ، ٔاکردن یان دانیشن
.. ئیتر کامیانت ئٔؤ، یان ٔاستر کامیانت بٔ ئٔگونجٔ، ئٔؤ یان
ئارٔزووی خٔتٔ .. ٔاکردنٔ کٔیش جٔری هٔ یٔ، سٔد و بیست، هٔشتا،
نٔرمٔ غار، هٔرؤٔٔ، گرنگ ئٔؤ یٔ نابٔ ٔاؤستیت .. دانیشنٔ کٔیش
، هٔژدٔ سٔعاتی هٔ یٔ .. دوانزٔ سٔعاتی، شٔش سٔعاتی، سٔ
سٔعاتی .. گرنگ ئٔؤ یٔ جؤی بٔ نٔکٔیت، بٔٔام ئازادیت لٔؤی
قٔپرغٔ کانت بگٔی، لٔ قٔپرغٔی ٔاست بٔ قٔپرغٔی چٔپ .. بٔ چوار
مشقی، قاج ٔاکٔشان، قاج لٔسٔر قاج، هٔٔتروشکان .. یان بٔ
جیچکا نٔؤ .. ئارٔزووی خٔتٔ ..

تٔلیان بٔ کردم، کؤٔکٔت نٔخٔشٔ، یٔکسٔر کٔوتمٔ ٔاکردن ... لٔ
نٔرمٔ غارٔؤ بٔ سٔد و بیست ... کٔگٔ یشٔینٔ عیادی دکتٔر، دووسٔد
تا چوارسٔد نٔخٔشٔ دانیشنٔوون، چاؤٔوانیان ئٔکرد .. هٔندٔکیان
لٔسٔر قٔپرغٔی چٔپ .. قٔپرغٔی ٔاست، قاج لٔسٔر قاج، بٔ
جیچکا نٔؤ .. جٔنابی دکتٔر و سکرٔر و ستافٔ کٔیشی ٔایاندٔ کرد ..
هٔتا بتوانن دووسٔد بٔ چوارسٔد نٔخٔشی دانیشنٔو چارٔسٔر بکٔن ... کٔ
سکرٔرٔ ٔاکردؤ کٔ ئٔمٔی بینی بٔ پٔؤ و لٔسٔر سٔری
ٔاؤستا بووین، توؤ بوو .. لووتٔ چرچٔ کٔی خوراند و .. ووتی :
بٔو ئاسانیٔ نٔرٔتان نایت، بٔٔن دانیشن .. چل و پٔنج خولٔکی
تر ناوتان ئٔنووسم و ئٔتانخٔم ٔیزؤ)

کە ووتەم خەشەم دکتەرم .. پەکی نینی هات ، وەک بەبەیی بە وانا نامەکتە
 خەسار کردوو ، ئەگینا لە دکتەرەکە کردوو کان ئەبوویت ..
 خەسار کەش بە ناوەزایی و تەماشایان ئەکردین ، وەک شتەکی سەر
 وابووین ، چونکە ئە لە کردوو کان بووین و ئە لە دانیشتوو کان ،
 ئەمەش وەک بەبەیی شتەکی نایاسایی و تەنانەت یاساغیش بوو .. دەرچوون
 بوو لە کولتوور و داب و نەڕیت و تەنانەت ئاینیش .. خەسار کە تا
 دەهات بەزار تر ئەبوون .. سەر تا کەوتنە بەم بەم .. دواوی
 یەکیان ، کە لە و ئەچوو کە ئە ئامر سەری بوو بە ، هاواری کرد :
 پارچە برا ، یا ئەکە یان دانیش ، ئەو نیازی چیتان هەیە ؟
 یەکیان تریان ، کە لە و ئەچوو پەشمەرگەیی کەن بوو بە ، قسەکی لە
 وەرگرتەو .. ووتی : (ئەگەر بە تەمان حوکمەت بەوخەنن ، حوکمەت
 وانا وخە)

لە و سەر و ، کوی سەکیوریتهی کە بە ئەکردن گەشتە سەرمان ، جەکی
 ئاودامان ئەشی لە بەر دابوو .. دوو دەرمانجەیی تاریقی بە هەردوو
 قەرغەیی و هەوازیبوو . دوو جیهازی بە تەل و کەڵەپچەیی و
 سەندەیی کی ئەش و کەبەکی کار بە و تەسبیحەکی سوور و زەرشتی تری
 پیا هەوازیبوو .. کۆکەم هەرچەند ئەخەشیش بوو ، پەکی نینی .. ووتی
 : ئەمە پیکایی وورد و وا ئەفرەش ؟ یان پیاوی ستەرتریک ؟
 کوی سەکیوریتهی وەک ئەوێ کە بە ، یان هەدفەن لە گۆچەیدا بە ،
 ئەگای لە پەکی نین و قسەکانمان ئەبوو .. وەک ئەوێ دەست بەداتە
 گۆچەیی فەرەز ، ئەوا شانی چاکەتەکی می ئەکەشا و لە گۆچەیی
 بەردمی بە لای دەرگا کەو ، ووتی : (بەقەدەر دنیا یەکی شەرمەزارم ،
 کە وا بە ئەدەم لە گۆچەیی ، چونکە ئەشی من وایە .. ئەگینا چاکم لە
 بیر ئە پورت چاککردم و .. تە فریای ئەکەوتیتایە حەوت زەمان بوو
 مەدبوو ، دوو سە قاپ خۆخەنت لە ئەخا بە ئەمادە کردین)

کەوتین و ئەکردن ، بە لای دکتەر زەزم .. زەرمەکتەری شار بوو
 .. حەوت هەشت زەمانی ئەزانی .. مەلەوان بوو .. ئەوچی بوو .. بیست
 شانی هەنگی هەبوو .. سە ژن و .. چوار لەری لە خەتی ئوم قەسر و
 بڕایم خەلیل ئەشیان ئەکرد ..

کە چوینە ژوور و ، سەرتەرکەیی خەوتبوو .. ئەنگە بەم سی و پەنج
 سە زیاتر بە فیکەم لە ئەدەب ، بەمەم لەو کاتەدا ناچار بووم
 هەردوو پەنجەیی دەرەش و مەم و فیکەییەکم لەدا .. چونکە
 زەر دەمەک بوو فیکەم لە ئەدەب ، فیکەکە سەر تا وەک ئەو و وا بوو
 کورسیەکی قورس ئەکەشی ، دواوی بەر بەر ئەرم بوو ، فیکەییەکی تیژ
 دروست بوو .. ئەی ! یادی بەخەرا ! وەستایەکم بیر کەوتەو ٤٨ سە پەش
 ئەستا ، لە سەبۆنەران بۆلبۆلی لە قوڵ دروست ئەکرد ، بۆلبۆلی
 بچووک بچووک ، هەر هەندەیی قەنسەک ئەبوون ، بە جەرەکی ئەوێ لە ناو

بولبول ڪاندا دروست ٿي ڪرد ، فوت پيدا ڪرداين ، فيڪيٽي ڪي لڏ ڊاڏا
ڪڪ ٿي و فيڪيٽي من.. خڪ ٻي ويڙدانن ، وٽاڪاڻيان ناو نابوو
بولبولي قو .. ٿي وٽنڊ پٺيان وتبوو بولبولي قو ، سري خي
ههگرت ، خوا نه ٻي ڪس نه يزاني ٻي ڪو چو ..
سڪرت ٻي ڪاڇي ڪي ، ٻي نا زايي ڪو وٽ ڊسٽي ٻي ههواڊا ٻي رز
ڪردو وٽ و .. ويستي درٿ ٻي خو ڪي بداتو وٽ ، ووتم : ٿي مانو وٽ
دڪٽر زمزم بينين ..

ووتي : ٿي !

ووتم : ٻي ڪو ؟

ووتي : برديان ..

ووتم : ٻي ڪو ..

سڪرت ٻي ڪاڇي ڪي ز ، ناچار ٻي ڪاو خ ههستاين وٽ ، وٽ ڪس لڏگه
با بڪوشت ڪاڇي ڪي ، ٿاوا پٺي وتين : ٿي ٽي خ ڪي ڪو ڪي ؟
دڪٽر زمزم ، شش سعات لڏ ٿوور ڪي دانيشو وٽ ، يڪ نه خ ش
نه هاو وٽ ٻي ڊور و ٻي رٿا .. ٿي ستا ڊي ..؟ ٿي ٽي خ ڪي ڪو ڪي ؟

ووتم : ٽي وار لڏو شتانه ٻي نه ، ٻي برديان ؟ ڪي بردي ؟

ووتي : ٿي ميو ٽانس بردي .. وايزانم مرد ..

ٻي ٿي وٽي بزانم چي ٿي ٿي م ، پٽم وٽ : باش ، سوپاس ، بولبولي قو
! ..

نازانم چي لڏ گوچڪي ڏا بوو ، ٽي نه گهشت ، ز ٻي ڊي خ ش بوو ..
لڏ ٿي ڪو ڪو ڪم ووتي : بابو چاڪو وٽو ، با ٻي ٿي ڪرڊن ٻي نه وٽو ..

نه گهشتو ويند ما وٽ ، خزانم ٻي ٿي ڪرڊن هات ٻي وٽو وٽو مان ،
ووتي دوو ههوا ٽم پٽي .. جار ٿي ٿي ٿي گهشت ٿي وٽو ديو ، لڏري
غاز ڪي لڏو پٽي ..

ٻي لاماري ٻي ڪي غازم دا و خستم سري شانم و ٿي امڪرد ٻي گهشت ڪي ٿي و
ديو .. سرنجم دا ، خ ڪي ڪي ز ٻي ٻي ٽي غاز وٽ ٿي ڪن .. ڪو ڪي
م نه گهشت ٿي وٽي لڏ ٻي ڊي خ ڪي م نه گهشت ليا پٽي ٿي ٽي ڊاون سيندرم
.. پياوي خان نشين .. پياوي ئيفليج ٻي خ و ٽي رٿا نه و ٿي ڪي شاني
گوچڪي ٻي ٽي غاز وٽ چن ڪو ڪي سيڪيوريتي ڪي گوچڪي شاني
چاڪي ٽي مي ٿي ڪي ش .. ٽي جل ٿي ش ، ٿي وٽي ٽي بدو ٽي م لا نوري لڏ
ٻي رٿا ماندا ڪردي ٻي ش ٿي لڏ سريان .. ڪچ ٻي ماکسي و ٻي ٽي غاز وٽ ..
ٽي بي هاورد ٻي چي فيه و ٽي گا و ٻي ٽي غاز وٽ .. مٺي پٽي
ٻي نجي سري تاي .. پياوي پير ، ٻي ڪوا و سري ٽي وٽ ڪي نريڪي ٣٢
سا بوو ڪوا وسري ٽي م نه بيني بوو .. پير ٽي تيشي ٽي س ، ٻي ڊسٽي
ٽي ش وخور

ی و ب د ست ک ی تر بت غاز .. مام ستا ب چاکت و ب ینباخ و بیجام ی باز ی خ تخت و بت ی غاز و .. کر کار ب چ کوس و بت غاز و .. دارتاش ب مشار و بت ی غاز و .. ت نانت کو ن خ ش ک یشم بین ی ویش پ لاماری بت غاز کی بت تا ی دابوو ، ل س عید عو یت خ راتر ایئ کرد . ب د ست خ م ن بوو ، ش ش ف نسا و .. تابل ک ی ی جین دیلاکروام بیرک وت و ، تابل ی نازادی فرمان ن وای میللات ئ کا ..

ک گ یشتن لای ل ریید غاز ک ، خاو ن ک ی هاواری کرد : م و ستن ، غاز ت و او بوو ..

ل و کات دا ویستم ب م س ر ل ریید ک و .. ووتارک ب خ ک ک بد م .. ک چی پش من کو ک کی تاز پ گ یشتوو ، چوو س ر ل ریید ک و .. هاواری کرد : میللاتی خ وتوو ، اپ ن .. هر ئ و ن د ی پ لاماری ئ م ل ریید غاز تان دا ، پ لاماری داگیرک ران بدن ، بار و د خ ک باش ئ ب ..

کا برای غاز ترسا .. ب اکردن سواری باره گ ر ک ی بوو ، پی پیا نا .. کو تاز پ گ یشتوو ک ک وت خوار و .. ک م م د ماکدار گ یشتن س ری و بردیان ..

ک ل گ کو ک م ، ب دوو بت غازی ب تا و ، ب ما و ، ب کاو خ ئ گ ایند و ، کو ک م ل ی پرسیم : باب ، خ ن خ ش ک ر نا ن ماو ، ئ و پیاوان ی کو ک یان ب شق برد ، ب چی د ماکیان کرد بوو ؟

و وتم : ئ وان پش ک ر نایش هر د ماکدار بوون .. ننگ ب م ل سکی دایکیشیاندا هر وا بوون .. ک مردیشن ، هر ب د ماکداری ئ یان ن ئن ..

ب خ زانم ووت : ه وای دوو م چی بوو ؟ ووتی : پش غاز ک ، پ لیس ب اکردن هات ، ئ م نووسراوی دام و یشت ..

نووسراو ک باسی ل و د کرد ، گویا من ب زیم ب دکت ر کی ز ر د س زی شار ک مان کردوو و ه م کوتا و ت س ر بیمارستان ک ی و دان ن یشتوووم و کو ی سیکیوریتی ک ن بووای ، دکت ر و سکر ت ر ک یم ئ خنک اند .. هر ب ی ئ ب یان ب ع شای ری خ م ئ و ک یس چار س ر بک م یان ئ ب سب یند ب م ب بنک ی پ لیس ، خ م اد ست بک م ..

ئ وسا خ ریک بوو ت د گ یشتم ل و ی ک ب چی ه ند دکت ر ئ ک ن و ئ وان ی تر دان یشتوون .. ه ند پا قلاو فر ش ل ه موو ک ن کان لقیان ه ی و اد ک ن و ه ند کی تریان دان یشتوون و پا قلاو کان

وشک و قق بوون ت و . . ت گ ی شتم ل و ی ب چ ی د رمانساز و
تاقیگ ساز ه ی ، بیست سی د رمانخان و تاقیگ یان ه ی و ه ر
ا ئ ک کن . . ئ وانی تر ، دانیشوون و چاو و ن حوکم ت دایانم زر ن
.. میل ت کی دانیشووم ب د رک و ت ، ل گ د س ا تداران کدا ک
ب ناو س دان و ه زاران پ و و م و و و ک مپانیای ن و ت و
پا پ و یخت و ملیار ها د لاری تایب ت ب خ یاندا ل ا کردن کی
ی کبند دان ..

ه ر ئ و ن د م زانی ، زرم ی کم ل ه ستا و ل س ر ش قام ک ب پشتا
ک و تم . . ل ناو چا و کی پ ل س ر م ک و ت دا ، کراس س پی ک م پیس
بوو ک ل گ ی پ و ل س ر بوو ، زرم خ ش گ ر ک بوو . . س ر م ب رز
کرد و ، پیاو کی شت ، ب خ ی و بت غا ز ک و ت ا م پ نی ل گ
کرد بووم ... وویستم پی ب م : س ا ل ع ق ت ، س عات زیاتر ئ ب ،
بار ه گری غا ز ق ل ف ی ل کرد و . .

ک چ ی ئ و ب هانک هانک پی و وتم : ب ل و ناو استی جاد ی دا
ا و ستاوی ؟ ب اناکی یان دانانیشیت ، بولبولی قو !!
ک ل ی وورد بووم و ، ه ستم کرد ن گ ب ن و ی و ستا ک ن ک ی
سابونک ران ب . . یان ن و ی ها و ی ی کی . . ئ و ی نزیکی ۴۸ سا پ ش
ئ ستا ل قو بولبولی دروست ئ کرد . . بولبولی ز ر بچوک ، ه ر
ئ و ن د ی با ن د ی کی فنس .

شیعر \ نا ی ش و . . ک ما رازی

ب ئیجاز ی ح زر تی ((نالی))

د گیر د ی نازار و ژان ئ م ش و
ل دید ی من ب خو باران ئ م ش و
ک ژینم ئ سیری د ردی دووری
ق ق ای بیرم پاکی و ران ئ م ش و
ک س دای د د نگی هاوارم و ک نی
ن نگی سورم ئ م ستا ن نگی و ک بی
ف ل ک س برم ن ما س بر ه تاکی
ک گری م ب یادی جاران ئ م ش و
ن فقا نم و رن ببینن ح م

بـچـشـنـی مـلی تـریوی یـک با مـ
تـاز لـدـسـتـم دا جوانی و کـمـمـ
کـلـدـسـت چوو زادنـی هیجرانـی ئـم شـو
گـرد پـرسـن و زعی بـ و زعی بـ نـد
هـنـد تا بـچـشـنـی چای بـ قـنـد
کـد لـقـقـزی سینـدا بـ نـد
دوور لـ ویصاـی ئازیزانـی ئـم شـو
توخوا مـچـن بـ ناو گوـزار بـ بـ من
مـچـنـ ژووان بـ لای دـدار بـ بـ من
مـچـنـ و گوـی بـ نـدار بـ بـ من
کـدی من دوور لـ سـیرانـی ئـم شـو
کـنـگـشـتم نـها تـدی ئاواتـم
پـنـشـو و گـی دوری نـجـا تـم
بـسـردانـم توخوا و رنـ سا با تـم
کـ لانـی دوا یـم گـسـتانـی ئـم شـو

کـمال ازی